

Ewa Zielińska

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Kraśniku

---

Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego 2, 79-125

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Ewa Zielińska

(Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Kraśniku

Niewiele źródeł dotyczących średniowiecznej i wczesnonowożytnej historii klasztorów, działających na terenie ziemi lubelskiej, dotrwało do naszych czasów. Ważne miejsce wśród nich zajmuje nekrolog konwentu kanoników regularnych św. Augustyna w Kraśniku. Zaczęto go prowadzić na początku w. XVI. Wpisy wnoszono do początku II ćwierci w. XVII. Dzięki nekrologowi mamy możliwość poznania obsady klasztoru, a także zrekonstruowania listy jego pierwszych prepozytów. Daje on wgląd w geograficzny zasięg rekrutacji. Przekazuje też nieco wiadomości o podziale funkcji w klasztorze. Jego analiza w konfrontacji z innymi źródłami nekrologicznymi, pogłębia także naszą wiedzę o charakterze memorii zmarłych kultywowanej w środowisku kanoników regularnych. Nekrolog kryje też, nieznaną dotąd szerzej, informację dotyczącą biografii Jana z Lublina – właściciela słynnej tabulatury organowej nazwanej jego imieniem. Celem artykułu jest ustalenie czasu i okoliczności powstania nekrologu oraz analiza jego formy zewnętrznej i zawartości. Jest on wprowadzeniem do edycji nekrologu zamieszczonej w aneksie.

Kanonicy regularni, prowadzących swoje życie według wskazań reguły św. Augustyna, zostali sprowadzeni do Kraśnika w II połowie w. XV. Klasztor został ufundowany w latach 1468-1469 przez Jana Rabsztyńskiego h. Topór (zm. przed 13 maja 1499)¹. Istniał on przez prawie 400 lat, aż do kasaty w r. 1864.

¹ Zachował się dokument fundacyjny klasztoru w Kraśniku wystawiony przez Jana Rabsztyńskiego w r. 1468, jak również jego biskupie potwierdzenie z r. 1469. W r. 1487 fundacja otrzymała także konfirmację papieską. Zob. Archiwum Państwowe w Krakowie (dalej: APK), Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 887, 889; Archiwum Kapituły Katedralnej Sandomierskiej (dalej: AKS), Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 93. Podstawowe wiadomości na temat klasztoru przynoszą prace: A. Szyszko-Bohusz, M. Sokołowski, *Trzy kościoły halowe w Olkuszu, Kraśniku i Kleczkowie*, „Sprawozdania Komisji do Badania Historii Sztuki w Polsce”, t. 9, 1913-1915, z. 1-2, kol. 158-161; K. Łatak, *Kanonicy regularni laterańscy na Kazimierzu w Krakowie do końca XVI wieku*, Elk

Klasztor w Kraśniku był jedną z pierwszych filii konwentu kanoników regularnych, działającego od r. 1405, w podkrakowskim Kazimierzu². Stamtąd przybyli do Kraśnika pierwsi zakonnicy wraz z prepozytem Janem z Bytomia (zm. 1507). Bezpośredni związek filiacyjny łączył kanonikę kazimierską z klasztorem w Kłodzku, a poprzez tę placówkę także z klasztorem w miejscowości Roudnice (k. Pragi), który w XIV i w początkach XV w. był ważnym ośrodkiem reformy kościelnej. Oprócz filii w Kraśniku, z inicjatywy klasztoru w Kazimierzu, w drugiej połowie w. XV powstały jeszcze kanonie w Kłobucku (1454) oraz w Kurozwękach (1487). Wcześniej zaś zakonnicy kazimierscy dokonali wraz z kanonikami z Trzemeszna współfundacji klasztoru w Kłodawie (1427). Podobnie pomyślny okres, jeśli chodzi o zakładanie nowych placówek kanoników tzw. młodszej linii, nastąpił dopiero w XVII w.

Nekrolog klasztoru w Kraśniku, zachowany w rękopisie przechowywanym dziś w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, nie jest jedynym źródłem rejestrującym zmarłych zakonników z tego konwentu³. Ważna dla naszych rozważań jest także lista kanoników kraśnickich w najstarszym nekrologu prowadzonym w macierzystym klasztorze w Kazimierzu, zatytułowana później *Fratres Canoniae Crasnicensis*⁴. Księga ta została założona w r. 1500⁵. Znalazły się w niej nie tylko zapisy nekrologiczne dotyczące kanoników kazimierskich oraz zakonników, pochodzących z klasztorów zbratanych z Kazimierzem, ale także imiona wielu dobroczyńców, wywodzących się z różnych grup społecznych. Lista zmarłych członków konwentu w Kraśniku, prowadzona była w tym samym czasie, co nekrolog kraśnicki, kończy się jednak nieco później, bo na r. 1646. Nie zawiera ona dziennych dat zgonów. Tylko niektóre wpisy uzupełnione zostały datami rocznymi⁶. Jednak sposób tworzenia tej listy nekrologicznej, polegający na sukcesywnym dopisywaniu imion kolejnych zmarłych, pozwala na podstawie ich następstwa, ustalić kolejność zgonów 10 zakonników wymienionych w najstarszych, niedatowanych, wpisach nekrologu kraśnickiego. Zawiera też ona informacje nieznanne nekrologowi kraśnickiemu, jak np. wzmianka o tym, że kanonicy Tomasz i Piotr ponieśli śmierć z rąk Tatarów⁷.

1999; E. Zielińska, *Kultura intelektualna kanoników regularnych w Kraśniku w latach 1469-1563*, Lublin 2002; K. Łatak, *Kongregacja krakowska kanoników regularnych laterańskich na przestrzeni dziejów*, Kraków 2002.

2 Najstarsze dzieje klasztoru w Kazimierzu i kulturę tego środowiska, oprócz prac już wymienionych, omawiają także: K. Łatak, *Die Regularkanoniker in Polen. Krakau-Kazimierz*, [w:] *Die Stifte der Augustiner-Chorherren in Österreich, Sudtiroi und Polen*, Klosterneuburg-Wien 1997, s. 469-519; I. Pietrzakiewicz, *Biblioteka kanoników regularnych w Krakowie w XV i XVI wieku*, Kraków 2003; K. Łatak, S. Nalbach, *Ze studiów nad kulturą unystową kanoników regularnych krakowskiej prepozytury Bożego Ciała w XV i XVI wieku*, Kraków 2009.

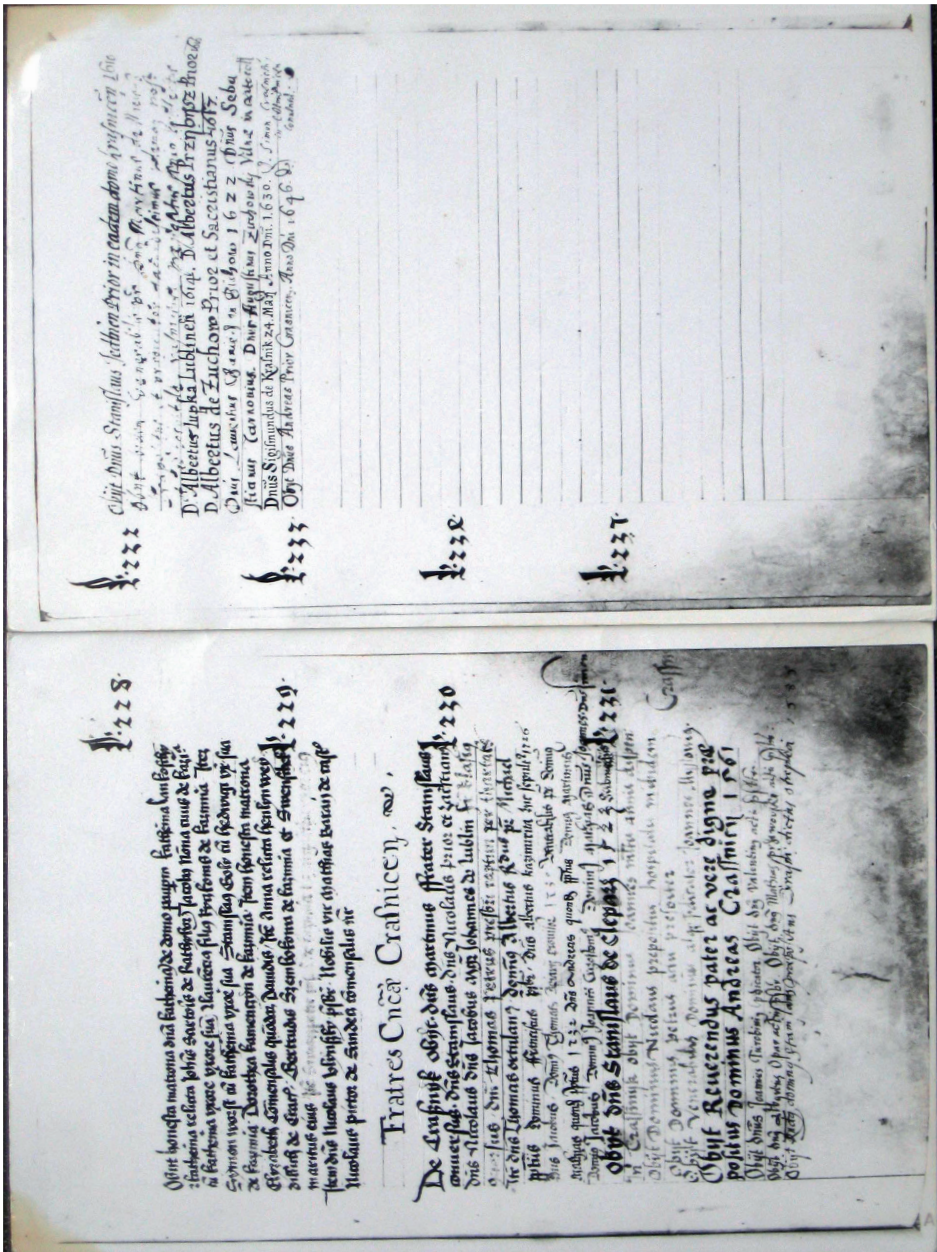
3 Biblioteka Główna Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (dalej: BG UMCS), rkps sygn. III 608, s. 115-126.

4 APK, Księgi i akta kościołów i klasztorów kazimierskich, sygn. K 888 (dalej: NKaz.), s. 97-98. Wzmianki o zakonnikach, w różny sposób związanych z klasztorem w Kraśniku, pojawiają się też w innych miejscach nekrologu kazimierskiego.

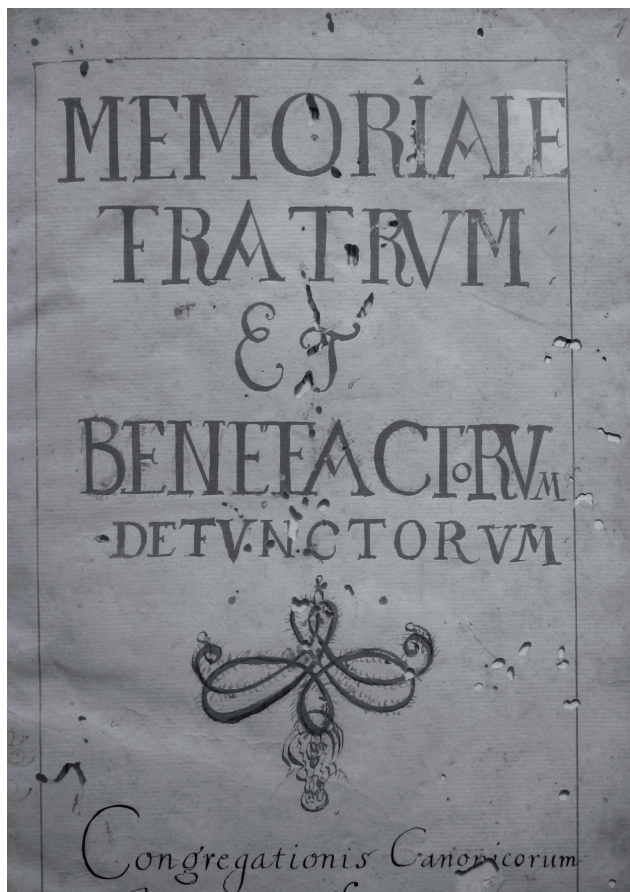
5 K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 175.

6 Najstarszy datowany wpis pochodzi z r. 1526.

7 NKaz., s. 97. Na przełomie w. XV i XVI kilka najazdów tatarskich dotarło do Małopolski. Zapiska ta może dotyczyć zarówno wydarzeń z czasów wielkiego turecko-tatarskiego najazdu na Polskę w r. 1498, jak i lat następnych, kiedy to Tatarzy pojawili się pod Radomiem, Włodawą, Sandomierzem (1499), Lublinem (1500) i Opatowem (1500-1501). L. Podhorodecki, *Chanat krymski i jego stosunki z Polską w XV-XVIII w.* Warszawa 1987, s. 34-35; tenże, *Tatarzy*, Warszawa 2010, s. 132.

Najstarszy nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu. Wpisy dotyczące zakonników z klasztoru w Kraśniku. Archiwum Państwowe w Krakowie, Księgi i akta kościołów i klasztorów kazimierskich, sygn. K 888, s. 97-98; wyk. Prac. Reprografii APK.

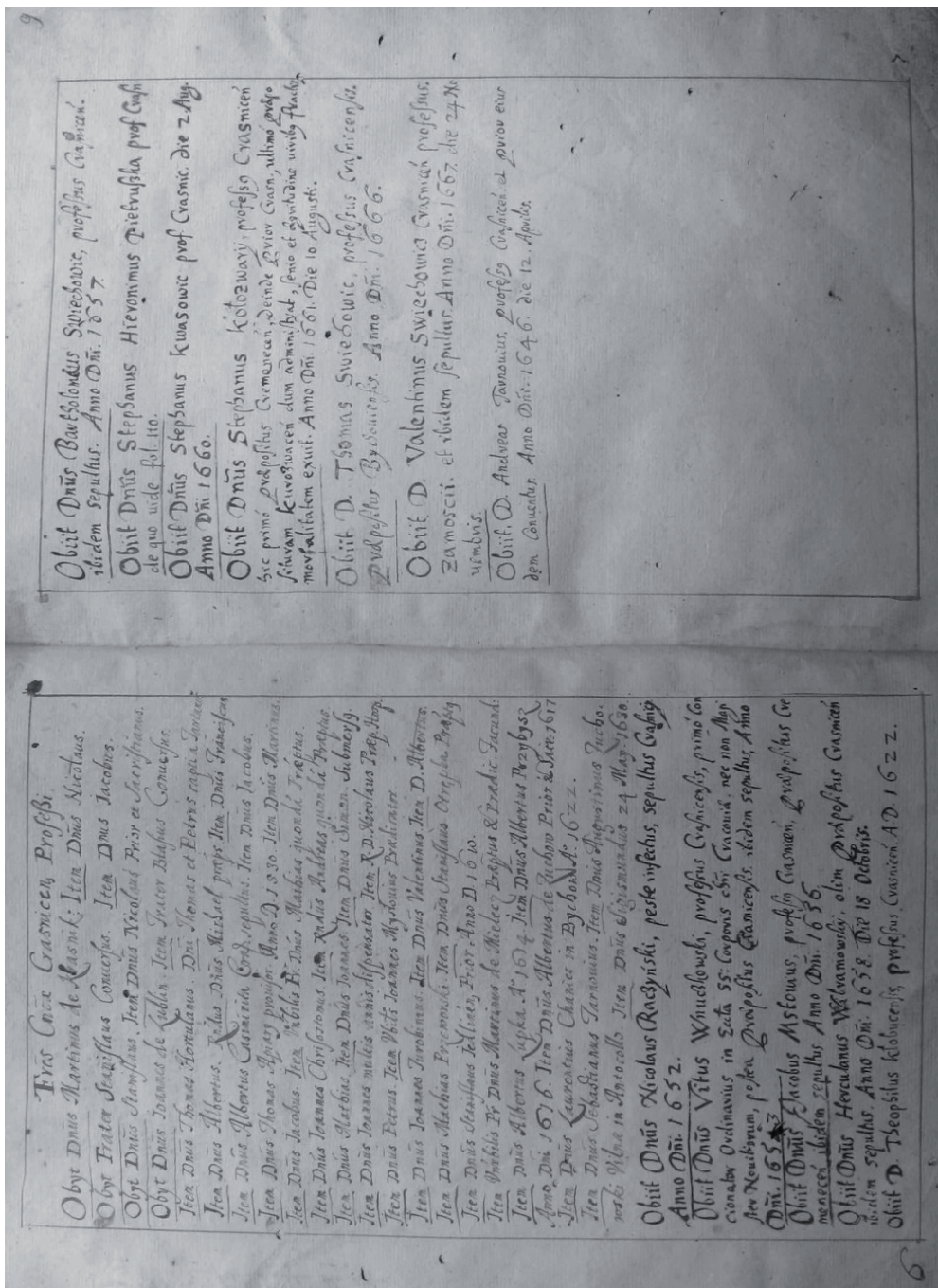

Karta tytułowa nekrologu klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu z XVII w. Archiwum Klasztoru Bożego Ciała w Krakowie, rkps b. sygn., s. 8-9* .

* Zdjęcia rękopisów z zasobu Archiwum Klasztoru Bożego Ciała wyk. Autorka (przy. red.).

Zachował się także drugi nekrolog klasztoru w Kazimierzu, założony w r. 1647 przez tamtejszego kanonika i kronikarza Stefana Ranatowicza (zm. 1657)⁸. Jest on kontynuacją starszego nekrologu i powstał z zamiarem dokumentowania zgonów zakonników ze wszystkich klasztorów, należących kongregacji krakowskiej powstałej w r. 1628. Podobnie jak starszy nekrolog, zawiera on osobną listę 55 zakonników kraśnickich, a także tamtejszych profesów, którzy zakończyli swoje życie w innych klasztorach. Powstanie kongregacji wpłynęło bowiem na bardziej intensywny przepływ osób między, należącymi do niej placówkami. Lista kończy się na r. 1667 i w swoim zasadniczym zrębie jest odpisem sporządzonym na podstawie najstarszego nekrologu kazimierskiego. Wniosku tego nie zmieniają występujące w niej liczne przedstawienia imion i pominięcia elementów starszego spisu. Noty o zgonach zakonników, w różny sposób powiązanych z Kraśnikiem, znajdują się w młodszym

8 Archiwum Kościoła i Klasztoru Bożego Ciała (dalej: ABC), *Memoriale fratrum defunctorum et benefactorum*, rkps b. sygn. Ustalenia, dotyczące czasu powstania nekrologu i jego autorstwa zawdzięczam uprzejmości Ks. prof. dr. hab. Kazimierza Łataka.

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu z XVII w. Wpisy dotyczące zakonników z klasztoru w Kraśniku. ABC, rkps b. sygn., s. 8-9.

nekrologu kazimierskim także pod stosownymi datami dziennymi. Imiona zmarłych członków konwentu kraśnickiego zamieścił również w swojej kronice Stefan Ranatowicz. Popełnił jednak przy tym błędy i niekonsekwencje⁹. Badania zawartości archiwów litewskich budzą pewną nadzieję na odnalezienie także innych, pozakazimierskich, źródeł nekrologicznych, do których mogły trafić zapisy o zakonnikach kraśnickich.

Powstanie nekrologu klasztoru w Kraśniku wiąże się ze zwyczajem modlitwy za zmarłych członków wspólnoty, który bogate formy przybrał zwłaszcza w środowiskach zakonnych. U kanoników regularnych troska o zbawienie dusz współbraci, a co się z tym wiąże, także pamięć o ich osobach, była włączona w codzienne życie religijne klasztornej społeczności. Trwałym i do dziś kulturowanym, elementem tej tradycji były nabożeństwa po śmierci zakonników odprawiane w ich intencji. Poszczególnym osobom poświęcano też modlitewne wspomnienie w dniu, w którym przypadała rocznica ich śmierci. Pod koniec codziennej, porannej kapituły, która odbywała się w refektarzu lub oratorium, wymieniano imiona współbraci, zmarłych danego dnia, a następnie odmawiano modlitwę w intencji zbawienia ich dusz¹⁰. Modlitwa ta była w perspektywie eschatologicznej realizacją wskazania zawartego w regule św. Augustyna *et sit vobis anima una et cor unum in Deum*¹¹. Podobne treści odnajdujemy też w formule kończącej ceremonię zawierania braterstwa, opisaną w ostatnim rozdziale klasztornych statutów, używanych w klasztorach filiacji kazimierskiej w stuleciach XV i XVI¹². Dzięki modlitwie wstawienniczej społeczność żywych, pozostawała w łączności ze zmarłymi.

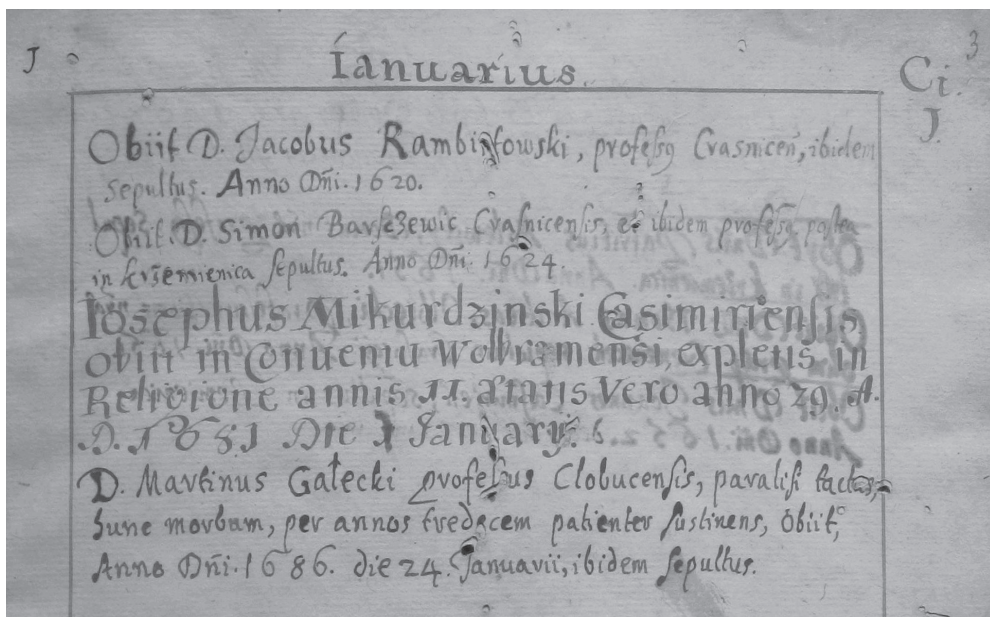
W niewielkim tylko stopniu treść omawianego nekrologu związana jest też z zawieraniem związków braterstwa między klasztorami. Mimo że nie znalazły one większego odzwierciedlenia w interesującym nas zabytku, mają jednak duże znaczenie dla zrozumienia zjawiska memorii zmarłych u kanoników regularnych, a także genezy źródeł o charakterze nekrologicznym. Umowy o konfraterniach rozszerzały zakres obowiązków liturgicznych i modlitw indywidualnych kanoników, nakładając na nich określone obligacje w przypadku śmierci zakonników ze zbratanych klasztorów. Istotą braterstwa w środowisku kanonickim był nie tylko obowiązek modlitwy za zmarłych, ale także świadczenie przez strony związane umową wzajemnej pomocy i okazywanie gościnności. Braterstwo mogło mieć charakter pełny lub ograniczony tylko do obowiązku gościnności oraz nabożeństw i modlitw. Nic nie wskazuje na to, aby w klasztorach kanonickich filiacji kazimierskiej ze zgonem członka wspólnoty łączył się obowiązek charytatywny wobec ubogich, jak miało to miejsce u bene-

9 Rękopis kroniki przechowuje Biblioteka Jagiellońska w Krakowie. Por. S. Ranatowicz, *Casimiriae civitatis urbi Cracoviensi confrontate origo (...) nec non series vitae, res gestae praepositorum Conventus Canonice Regularium Lateranensium S. Augustini ad Ecclesiam SS. Corporis Christi (...)*, rkps sygn. III 3742.

10 Kapituła odbywała się wczesnym rankiem po mszy konwentualnej i oficjum chórowym (tertia). Na temat rozkładu dnia w klasztorze na Kazimierzu zob. K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 150-151.

11 Słowa te zaczerpnięte zostały z *Acta Apostolorum* (4,32).

12 Wypowiadano wówczas m. in. słowa: (...) *nos suscipimus te in nomine eius, edocti monitis eius in manus et orationes et in consortium verae fraternitatis et caritatis, ut ipse corda nostra et mentes in sancto servico suo faciat unanimes (...)*. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 71.

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu z XVII w. Wpisy dotyczące dwóch zakonników z klasztoru w Kraśniku. ABC, rkps b. sygn., s. 3.

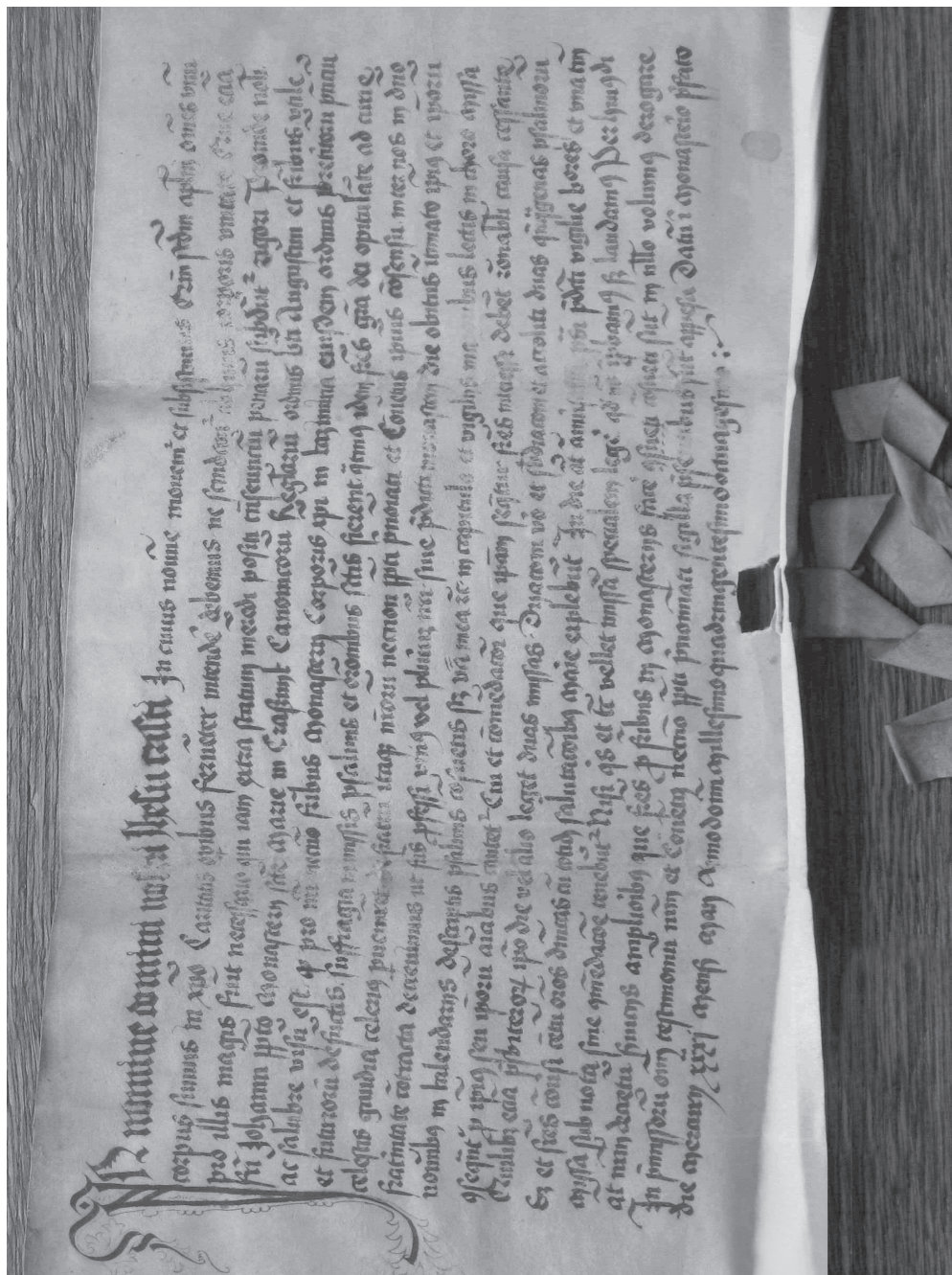
dyktynów¹³. Z przyjęcia przez konwent zobowiązań liturgicznych i modlitewnych wynikała konieczność zachowywania pamięci o zmarłych współbraciach i datach dziennych ich zgonów, co wpływało na rozwój źródeł nekrologicznych.

Rodzaj i wymiar obligacji liturgicznych i modlitewnych ofiarowanych w intencji zmarłych członków wspólnot kanonickich poznajemy głównie dzięki, zawieranym między klasztorami, umowom o konfraterni. Kanonicy skupieni przy kościele Bożego Ciała w Kazimierzu wykazali się na tym polu dużą aktywnością. W XV i XVI w. klasztor zawarł aż 26 umów o braterstwie¹⁴. Pierwszą spisano w r. 1407, w niespełna dwa lata po założeniu placówki. Połączyła ona kanoników kazimierskich duchowym braterstwem z macierzystą kanią w Kłodzku. Podobne umowy zawarto również z domami starszej linii kanoników regularnych, z kanoniami z terenu Śląska, Czech, Moraw, Austrii oraz klasztorami innych zakonów takich jak: cystersi, kartuzi, augustianie i benedyktyni. Zadbane też o umowy z klasztorami-filiami Kazimierza. Największą aktywność na polu zawierania konfraterni klasztor w Kazimierzu wykazał w pierwszym ćwierćwieczu swojego istnienia. Po 1428 r.

13 J. Wollasch, *O wartości źródłoznawczej nekrologów średniowiecznych*, „Studia Źródłoznawcze”, t. 32-33, 1990, s. 12-13.

14 Pełną listę placówek zakonnych związanych z konfraternią z klasztorem w Kazimierzu zestawia K. Łatak. Zob.: K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 202-207. Zob. także: tenże, *Cystersi mogliscy w nekrologu krakowskiego klasztoru kanoników regularnych laterańskich. Uwagi do dziejów konfraterni*, „Nasza Przeszłość”, t. 90, 1999, s. 461-464; tenże, *Kongregacja krakowska...*, s. 172, 178, 183-184, 191-192, 195-196, 199; K. Łatak, S. Nalbach, *dz. cyt.*, s. 150-157.

Dokument zawarcia konfraternii między klasztorem kanoników regularnych w Kazimierzu a klasztorem w Kraśniku z 31 maja 1480 r. ABC, Dokumenty pergaminowe, sygn. N. 109.

liczba umów zmalała. Ostatnie pochodzą z r. 1546. Ich treść znamy częściowo z zachowanych dyplomów, a w wypadku ich braku, na fakt zawiazania braterstwa wskazują listy zmarłych braci z poszczególnych konwentów, wpisane do najstarszego znanego nekrologu klasztoru w Kazimierzu oraz znajdująca się tam lista zbratanych klasztorów zatytułowana *Contractio fraternitatis spiritualis per monasteria et per quot missas tenemur legere pro ipsis*¹⁵. Umowy o konfraterni wzmacniały związki między placówkami i sprzyjały wymianie informacji. Prawdopodobnie ich konsekwencją były także, nieliczne w wiekach XV i XVI, przypadki przemieszczania się zakonników między klasztorami¹⁶.

Umowa braterstwa między zakonnikami klasztoru kazimierskiego i kraśnickiego została zawarta 31 maja 1480 r. Zachowała się ona w postaci pergaminowego dyplomu¹⁷. Została ona powtórzona, cztery lata później, w dniu 30 sierpnia 1484 r. Miało to miejsce podczas posiedzenia kapituły z udziałem prepozyta klasztoru w Kazimierzu Jakuba z Wadowic (1464-1495) i prepozyta kraśnickiego Jana z Bytomia (1469-1499) oraz członków obu konwentów. Umowa określała szczegółowe zasady memorii zmarłych. Jej tekst wpisano na wolnej stronie rękopisu, który zawiera także nekrolog kanonii w Kraśniku. Pod umową, zgodnie z kończącymi ją słowami (*iam nomina eorum hic volumus habere pro insertis*), zestawiono listę imion 22 zmarłych braci z Kazimierza¹⁸. Lista ta została później uzupełniona imionami 19 osób zmarłych przed połową lat osiemdziesiątych XVI w.¹⁹ Całe zestawienie obejmuje 41 zakonników i prawdopodobnie nie jest pełne. Według obliczeń ks. Kazimierza Łataka w XV i XVI stuleciu w klasztorze kazimierskim zmarło bowiem 140 osób²⁰. Lista zmarłych zakonników z Kazimierza w kodeksie kraśnickim, obejmująca jedno stulecie (lata 1484-1584), jest więc zbyt niska.

Według umowy o konfraterni między konwentami w Kazimierzu i Kraśniku z r. 1484, informacje o śmierci zakonników miały być oznajmiane bratniemu klasztorowi na piśmie lub za pośrednictwem wyznaczonej do tego celu osoby²¹. Imiona

15 ABC, Dokumenty pergaminowe, sygn. N. 29, 30, 37, 38, 39, 47, 60, 73, 108, 109, 114, 120; NKaz., s. 35-132 (kalendarz z nekrologiem), 264-265 (*Contractio fraternitatis*). Spis klasztorów, z którymi łączyły „bożoalców” umowy o konfraterni wraz z wyliczeniem wzajemnych obowiązków mszalnych i modlitewnych wydano również drukiem. Zob. *Regula beatissimi patris Aurelii Augustini Hipponensis episcopi „De communi vita clericorum”*. *Huic adiecta Collectio d. Petri Claretiae Canonici Regularis de domo Rudnicensi super statuta Canoniorum Regularium (...)*, ed. Ch. Łoniewski, [Cracoviae 1618], typ. Matth. Andreoviensis, k. O₂v-O₅v.

16 K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 206-207; tenże, *Kongregacja krakowska...*, s. 155; E. Zielińska, *dz. cyt.*, s. 63-64; K. Łatak, S. Nalbach, *dz. cyt.*, s. 133.

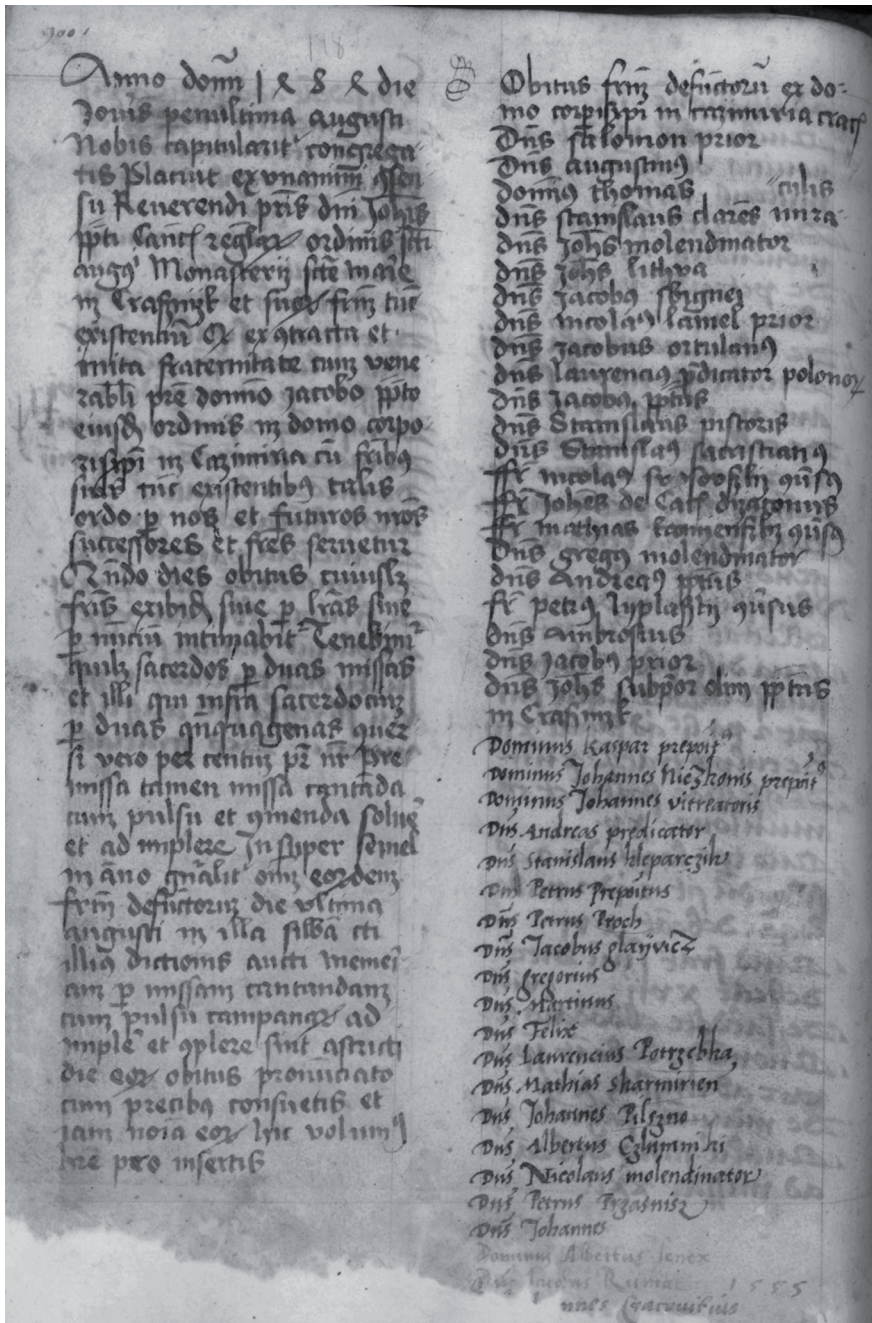
17 ABC, Dokumenty pergaminowe, sygn. N. 109.

18 BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 74. Pierwszą osobą na liście jest Salomon przeor klasztoru w Kazimierzu w l. 1472-1484. Umowę tę wraz z początkowym fragmentem spisu zmarłych zakonników z Kazimierza, z wielkimi błędami, wydano drukiem. Zob. *Congregatio de Causis Sanctorum Officium Historicum*, [t.] 186: *Confirmationis cultus servi Dei Stanislai Casimiritani sacerdotis professi Ordinis Canoniorum Regularium Lateranensium „beati seu sancti” nuncupati (1433-1489)*. *Positio super cultu ab immemorabili praestio ex officio concinnata*, Romae 1989, s. 75-76.

19 Ostatni datowany wpis na liście pochodzi z r. 1555, a zamyka ją Jan Krakowita, przeor i kaznodzieja kazimierski, zmarły w r. 1584. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 32. Uzupełnień dokonała jedna osoba, posługująca się już piśmem renesansowym. Tylko trzy ostatnie wpisy pochodzą od innej ręki pisarskiej.

20 K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 165.

21 *Quando dies obitus cuiuslibet fratris ex ibidem sive per littera sive per nuncium intimabitur*. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 74.

Odpis umowy o konfraterni między klasztorem kanoników regularnych w Kazimierzu a klasztorem w Kraśniku z 30 sierpnia 1484 r. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 74; wyk. Sekcja Reprografii BG UMCS.

kanoników kazimierskich, poza jednym wyjątkiem, który omówimy niżej, nie trafiły jednak do nekrologu kraśnickiego²². Najważniejszym więc śladem kultuwowania pamięci o zmarłych kanonikach z klasztoru macierzystego jest wspomniana lista nekrologiczna pod umową z r. 1484, doprowadzona do r. 1584. Brakuje w niej jednak dat dziennych zgonów, niezbędnych do odprawiania aniwersarzy. Zestawienie to mogło być więc wykorzystywane tylko jako podstawa dorocznego, zbiorowego wspomnienia. Także w najstarszym nekrologu klasztoru w Kazimierzu zakonnicy z konwentu w Kraśniku nie zostali wymienieni pod datami dziennymi, lecz upamiętniono ich wszystkich w jednym wpisie.

Umowa o konfraterni z 1484 r., w wypadku śmierci kanonika ze zbratanego konwentu, zobowiązywała kapłanów do odprawienia dwóch uroczystych mszy w intencji zbawienia duszy zmarłego. Zakonnicy bez wyższych święceń kapłańskich byli zobowiązani do odmówienia 100 psalmów, a konwersi 100 modlitw *Pater Noster* oraz modlitwy za zmarłych. Ponadto raz w roku, w dniu 31 sierpnia miała być sprawowana msza śpiewana z biciem w dzwony w intencji wszystkich zmarłych kanoników, podczas której wymieniane były ich imiona. Dzień wybrany na obchód tego zbiorowego wspomnienia przypadął na drugi dzień po święcie patrona zakonu św. Augustyna (29 sierpnia). Tłumaczy to też powód, dla którego w r. 1484 kwestie, dotyczące pamięci o zmarłych w liturgii i modlitwie indywidualnej, uregulowano uroczystie na kapitule, która zebrała się w dniu 30 sierpnia.

Wzajemne zobowiązania liturgiczno-modlitewne między Kazimierzem a Kraśnikiem, były prawie dwa razy większe, niż te, które zwykle wynikały z umów zawieranych przez kanoników kazimierskich. Najczęściej bowiem kapłani mieli obowiązek odprawić jedną mszę, profesji bez święceń kapłańskich odmawiali 50 psalmów, a konwersi 100 *Pater Noster* i tyleż *Ave Maria*²³. Na takich samych zasadach, jak konfraternia z klasztorem w Kraśniku, funkcjonowała jeszcze tylko konfraternia z kanonikami z Kłobucka²⁴. Zwiększony wymiar wzajemnych zobowiązań może być uznany za wyraz dbałości klasztoru Bożego Ciała o ścisłe wiązanie ze sobą filii. Nic nie wskazuje na to, aby zakonnicy z konwentu kraśnickiego zawarli jeszcze jakąś inną umowę, poza tą, która łączyła ich z macierzą²⁵.

Kwestię memorii zmarłych w klasztorach kanoników regularnych św. Augustyna w czasie, gdy swoją działalność rozpoczynała kanonia w Kraśniku, regulowały także dwa rozdziały klasztornych statutów. Ich treść dotyczy jednak tylko osób spoza wspólnoty zakonnej: fundatora, dobroczyńców oraz rodziców zakonników. Kanonicy mieli obowiązek odprawienia cotygodniowej mszy w intencji fundatora. Nabożeństwa za benefaktorów klasztoru miały być natomiast spr-

---

22 Wyjątkiem tym jest w nekrologu kraśnickim wpis z r. 1622, upamiętniający 6 zakonników kazimierskich zmarłych podczas zarazy. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 122.

23 Tylko w przypadku zawartej w 1426 r., a powtórzonej w 20 lat później, konfraterni z klasztorem cystersów w Mogile zobowiązania wynosiły odpowiednio: 3 msze, 150 psalmów, 100 *Pater Noster* i tyleż *Ave Maria*. NKaz., s. 264. Zob. K. Łatak: *Cystersi mogiłscy...*, s. 461-464.

24 NKaz., s. 265.

25 Spośród filii klasztoru kazimierskiego tylko zakonnicy z Kłobucka zawarli konfraternię z paulinami z Jasnej Góry. Zob. K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 205, przyp. 89.

ucat. 2 scorfu i loco hq
 cernodi negligentiabz a p
 lato qstituto. stat cogat.
 ut salte rubore scstraco
 nis emedet. Qz si enaz
 tot salubrimis admoni
 cobz 2 castigacibz needu
 paruct. fiat p eo ab omi
 aggrate qnis oro. ut a
 dno saluet. Postremo si
 prozsq remediabilis 2 in
 corrigibilis extitit. ne in
 plures eius dira serpat
 qtagia. necesse e ut a te
 teroz societate utpote o
 uis morbida sepate. pu
 blice dāpnctur. Si vo
 alijs i collegio canonicoz
 culpa omiales admisisse
 quirit. huic nlla e dila
 tio. quin a sponte pniaz
 p admissio emic gerat.
 a si id age refutaunt. pu
 blice mltat pnia. Sz et
 h' illib nichilominz cauedu
 e ne errata delinqueant
 alianq rei timore feriat.
 sz potiq ut ait d'us aug.
 sint eminu pscutoes. et
 hoim libatores. oderint
 vicia. diligat hoies. ode
 rit qd' instructu d'iali in
 gestu e. diligat qd' dei
 bonitate creatu e. Tene
 aut i manu baculu 2 v
 gaz. baculu vis qua ali
 az viru imbecillitatem

spitalit' suscipit. vga vo
 qua viria delinqueant ze
 lo rectitudis feriat. De
 meoria fundatoris 2 alio
 ru bnfactorz. xxix. ca.
In qualibet obdomada
 vna die qua id fieri
 potest. fundatori missaz
 pperiales faciq nec h' ob
 mittiq nisi festa. ix. lca.
 ul q habetur p festu ix.
 lcomu id si impediunt
 alioz a bnfactorz excep
 tis h'is q spales habent
 meorias. quat i anno
 vis i singul' qtuor tpbz
 faciq meorias. p vigiliis
 2 missaz. De meoria
 parcti moz. xxx.
Capitulari ordinat
 tate decreuit i nro
 msterio obseruadu. ut
 singulis annis p q festu
 oim sctoꝝ. die apto quo
 id fieri potit aiaz putu
 nroz meoria pmaores
 vigiliis lectas. 2 missa
 defutoꝝ solepmit cata
 taz. pctuo habcatur.
 De gseruacoe 2 acomo
 datione libroꝝ. xxxi.
Monasterij ac loci
 religiois nre dis
 pendys q ex acomoda
 tione seu gressioe libroꝝ
 plexqz gtingit ptraue
 spulcia intendet. con

Statuty kanonikow regularnych. Rozdzialy dotyczace memorii zmarlych. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 71; wyk. Sekcja Reprografii BG UMCS.

wowane cztery razy do roku, o ile nie posiadali oni osobnego wspomnienia²⁶. Zaś po święcie Wszystkich Świętych miała być odprawiana uroczysta msza śpiewana w intencji zbawienia dusz rodziców zakonników²⁷.

Nekrolog kraśnicki, którego wydanie zamieszczamy w aneksie źródłowym, nie jest przekazem samoistnym. Jego tekst wypełnia bowiem tylko 6 ostatnich kart (składka XII), wspomnianego już rękopisu, którego treść stanowią głównie normatywne teksty zakonne²⁸. Kodeks był już przedmiotem analizy i posiada swój szczegółowy opis kodykologiczny²⁹. Tutaj przypomnimy, więc tylko krótko wnioski, płynące z tego rozbioru, ważne dla charakterystyki publikowanego źródła.

Zawartość rękopisu, dawne sygnatury i znajdująca się w nim nota bibliotekarska nie pozwalają wątpić, że był on używany w klasztorze w Kraśniku³⁰. Po kasacie konwentu w r. 1864, wraz z resztą księgozbioru, został on pod koniec r. 1877 lub na początku 1878 przewieziony do Lublina i włączony do zbiorów biblioteki tamtejszego Seminarium Duchownego³¹. Dawnymi rękopisami, zgromadzonymi w bibliotece seminaryjnej, zainteresował się wkrótce ks. Jan Ambroży Wadowski (1839-1907). Pod koniec XIX w. sporządził on krótkie opisy 40 manuskryptów, pochodzących prawie bez wyjątku, z dawnych zbiorów kanoników regularnych w Kraśniku³². W pozostawionych przez niego notatkach znajduje się też krótka charakterystyka interesującego nas rękopisu. Ks. J. A. Wadowski wykonał również kopię umowy z 1484 o zawarciu konfraterni między klasztorem w Kazimierzu i jego filią w Kraśniku oraz odpis nekrologu³³. W trudnym do dokładnego ustalenia czasie, rękopis został wypo-

26 *In qualibet ebdomada una die, qua id fieri potest, fundatori missam specialem facias nec hoc obmittis nisi festa ix lectionum vel que habetur pro festis ix lectionum id fieri impediatur aliorum aut benefactorum exceptis hiis qui speciales habent memorias quatuor in anno vim in singulis quatuor temporibus memoriam per vigiliis et missam. (Capitulum XXIX. De memoria fundatoris et aliorum benefactorum)*. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 71.

27 *Capitulari ordinacione decrevis in nostro monasterio observandum, ut singulis annis post festum Omnium Sanctorum, die apto, quo id fieri poterit, animarum parentum nostrorum memoria per maiores vigiliis lectas et missam defunctorum solemniter cantatam perpetuo habeatur. (Capitulum XXX. De memoria parentum nostrorum)*. Tamże.

28 Tamże, s. 115-126.

29 E. Zielińska, *Rękopis średniowiecznych statutów klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Kraśniku*, [w:] *Z książki przez wieki*, (red.) A. Krawczyk, Lublin 2002 („Res Historica”, z. 13, 2002), s. 87-104.

30 Przynależność rękopisu potwierdzają dawne sygnatury typowe dla biblioteki klasztoru w Kraśniku (A.9 i A.33) oraz nieadekwatna do treści zapiska pozostawiona w XVIII wieku przez klasztorowego bibliotekarza na górnym marginesie s. 1: *Boleslaus author*. Podobne bałamutne noty bibliotekarskie noszą inne średniowieczne rękopisy proveniencji kraśnickiej.

31 L. Zalewski, *Biblioteka Seminarium Duchownego w Lublinie i biblioteki klasztorne w diecezji lubelskiej i i podlaskiej*, Warszawa 1926, s. 191, 264-266.

32 Zob. Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (dalej: BPAN Kr.), *Manuskrypta Biblioteki Seminaryjskiej w Lublinie*, rkps sygn. 2367; Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, *Vitae sanctorum Adalberti, Stanislai, Floriani, Hedvigis etc. wypisane z rękopisów klasztoru kraśnickiego, znajdujących się w bibliotece seminaryjskiej lubelskiej przez ks. kanonika Wadowskiego*, rkps sygn. 3073/I.

33 BPAN Kr., rkps sygn. 2367, k. 30v-31v (opis rękopisu), 54-55 (kopia umowy o konfraterni), 55v-58 (kopia nekrologu). Odpis ks. J. A. Wadowskiego jest w zasadzie poprawny, choć zawiera kilka błędów w odczytaniu elementów kalendarzowych (sylaby czyjzjojana i liczby złote). Noty nekrologiczne zostały w nim uporządkowane chronologicznie. Kopia ta pozwoliła zrekonstruować tekst nekrologu w miejscach dziś już zniszczonych przez wykruszenie się papieru.

życzoney z biblioteki przez ks. Ludwika Zalewskiego (1878-1952) wieloletniego bibliotekarza i wykładowcę seminarium lubelskiego, a po jego śmierci stał się własnością jego siostrzenicy Zofii J. Cymek³⁴. Spadkobierczyni sprzedała rękopis. W 1969 r., za pośrednictwem antykwariatu, nabyła go Biblioteka Główna Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie³⁵. Rękopis pozostawał w zapomnieniu w nieopracowanej części zbiorów specjalnych do r. 1996. Wtedy dopiero poddano go konserwacji i skatalogowano³⁶.

Rękopis to spisany w języku łacińskim, papierowy kodeks formatu *folio* (27x18,5 cm), liczący 126 stron³⁷. Tworzy go 12 składek o zróżnicowanej budowie, którą dodatkowo skomplikowała najpierw konserwacja i oprawienie rękopisu w latach 1544-1561, a potem błędy w rekonstrukcji struktury poszytów, popełnione w czasie renowacji rękopisu w r. 1996³⁸. Tekst, oprócz nekrologu, spisany został w dwóch kolumnach i w swoim zasadniczym zrębie jest produktem pracy trzech rąk pisarskich. Wszyscy kopiści posłużyli się kodeksową minuskułą gotycką o różnie zaznaczających się cechach kursywnych³⁹.

Najstarszą częścią rękopisu są dwie składowki (V i VI), zawierające tekst *Statuta sive consuetudines canonicorum regularium*, przepisany przez jedną rękę (ręka B)⁴⁰. Analiza filigranów, pozwoliła ustalić przybliżony czas jej powstania na lata 1454-1474⁴¹. Statuty są jedyną zachowaną kopią tekstu, który, z niewielkimi zmianami, obowiązywał w klasztorze w Kazimierzu i jego filiach aż do czasów po soborze trydenckim⁴². Obejmują one 32 zwięźle zredagowane rozdziały, zawierające przepisy

34 R. Wach, *Losy księgozbioru ks. Ludwika Zalewskiego po jego śmierci. Questio iuris et questio facti*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, t. 47, 1983, s. 387-400.

35 Por. notatka akcesyjna na antefolium rękopisu BG UMCS, sygn. III 608.

36 Stan zachowania rękopisu w r. 1996 był zły. Zniszczenia obejmowały blok kodeksu i oprawę. Por. J. Żuk-Orysiak, *Dokumentacja konserwatorska obiektów z Biblioteki Głównej UMCS w Lublinie*, Lublin 1996, mps w zbiorach Działu Zbiorów Specjalnych BG UMCS w Lublinie. W ramach prac konserwatorskich przeprowadzonych w r. 1996 wykonano dezynfekcję rękopisu, oczyszczono silnie zabrudzone karty, uzupełniono braki papieru oraz zrekonstruowano oprawę. Popołniono jednak wtedy także poważne błędy w sztuce konserwatorskiej. Zob. E. Zielińska, *Rękopis średniowiecznych statutów...*, s. 91, przyp. 21.

37 Po konserwacji rękopisu w r. 1996 nie wprowadzono nowego liczbowania stron, dlatego posługujemy się paginacją, pochodzącą prawdopodobnie od ks. L. Zalewskiego, wykonaną niebieską kredką na środku zewnętrznych marginesów.

38 Na temat budowy rękopisu zob. E. Zielińska, *Rękopis średniowiecznych statutów...*, s. 102.

39 Ręka A przepisała s. 1-48, 79-108, ręka B – s. 49-73, a ręka C – s. 108-114. Trzech innych pisarzy wpisało krótkie zapiski na s. 74, 75 i 78. Pismo najstarszej ręki B według klasyfikacji pisma kodeksowego opracowanej przez Alberta Deloreza to semihybrida libraria, zaś pismo rąk A i C odpowiada cechom pisma zwanego hybrida libraria. Zob. A. Delorez, *The Palaeography of Gothic Manuscript Books. From the Twelfth to the Early Sixteenth Century*, 2 ed., Cambridge 2005, s. 163-175.

40 Składowki V i VI obejmują s. 49-78. Tekst statutów znajduje się na s. 49-73. W późniejszym czasie, na wolnych stronach, dopisano tekst umowy o zawarciu konfraterni z roku 1484 (s. 74) i dokument darowizny na rzecz klasztoru z roku 1525 (s. 75). Na s. 78 znajdują się ponadto drobne notatki muzyczne z XVII w.

41 E. Zielińska, *Rękopis średniowiecznych statutów...*, s. 192.

42 Statuty te zostały opracowane w Kazimierzu w oparciu o konstytucje czeskiego klasztoru kanoników regularnych w Roudnicy, przerepracowane po roku 1422 r. z inicjatywy legata papieskiego i wizytatora kardynała Brandy de Castiglione (1350-1443). Zostały one zatwierdzone przez sobór w Bazylei w roku 1439. W r. 1522 uzupełniono ich tekst o jeden rozdział. Natomiast po soborze trydenckim przygotowano nową wersję statutów. Nie znamy jednak ani pełnego tekstu owych szesnastowiecznych konstytucji klasztornych, ani dokładnej daty

dotyczące m. in. nowicjuszy, dyscypliny klasztornej, sprawowania liturgii, pieczęci klasztornej, opieki nad chorymi, memorii zmarłych i zabezpieczenia księgozbioru⁴³.

Druga część rękopisu obejmuje 9 składek (I-IV, VII-XI)⁴⁴. Na ich kartach przepisano komentarz do statutów zakonnych napisany w 1426 r. przez kanonika z klasztoru w Roudnicy Piotra Klaretę, komentarz do reguły św. Augustyna pióra Hugona kanonika z paryskiego klasztoru św. Wiktora, dzieło zatytułowane *Formula vitae honestae* przypisywane niesłusznie św. Bernardowi z Clairvaux oraz tekst *De regimine propriae personae*, którego autorstwo jest przedmiotem kontrowersji. Część ta wyszła prawie w całości spod jednej ręki pisarskiej (ręka A). Tylko dwa krótkie, kończące ją traktaty pochodzą od innego kopisty (ręka C). Powstanie tej partii rękopisu, rozdzielonej starszym tekstem średniowiecznych statutów, można z dużym prawdopodobieństwem datować na r. 1507⁴⁵. Trzecią część kodeksu stanowi ostatnia składka (XII), zawierająca klasztorny nekrolog, który omówimy niżej.

Najstarsza część rękopisu mogła powstać jeszcze w klasztorze kanoników regularnych św. Augustyna w Kazimierzu pod Krakowem, z myślą o wyposażeniu nowej placówki w podstawowy tekst normatywny, regulujący życie wspólnoty. Z klasztorem w Kraśniku wiązać należy natomiast powstanie młodszej partii kodeksu i nekrologu. Nie jest pewne, czy już w pierwszej połowie XVI w. ta kolekcja tekstów, mających fundamentalne znaczenie dla kanonickiej społeczności, funkcjonowała jako całość. Jest możliwe, że swoją dzisiejszą postać kodeks uzyskał dopiero w latach 1544-1561. Z tego bowiem czasu pochodzi jego oprawa⁴⁶. Być może to dopiero wtedy teksty połączono w jeden wolumin.

Rękopis ma charakter użytkowy. Przekonuje o tym zarówno wybór papieru, jako materiału, jak i skromna, mało staranna, dekoracja. Księga nosi ślady intensywnego użytkowania w postaci opaleń brzegów kart i plam z wosku. W niektórych miejscach, nad tekstem, dodano akcenty, przysposabiając go w ten sposób do głośnej, zbiorowej lektury. Rękopis mimo swej skromnej formy, miał bardzo bliski związek z życiem tego niewielkiego konwentu, zajmując miejsce szczególne wśród innych kodeksów rękopiśmiennych, składających się na spuściznę po średniowiecznym i wczesnonowożytnym okresie jego działalności. Będąc zbiorem fundamentalnych dla życia klasztornej wspólnoty tekstów normatywnych, nośnikiem pamięci wspólnoty, a w pewnej mierze także środkiem dokumentacji gospodarczej, znajdował się w centrum jej codzienności⁴⁷. Po części unikalna zawartość i wyjątkowa rola rękopisu sprawiają,

ich wprowadzenia. Zawierały one rozdział *De suffragiis pro defunctis*. K. Łatak: *Kanonicy regularni...*, s. 142-145; K. Łatak, S. Nalbach, *dż. cyt.*, s. 60-62.

43 W kopii używanej w klasztorze w Kraśniku brak dziś karty z pierwszym rozdziałem statutów.

44 Składki obejmują s. 1-48, 79-114.

45 Na końcu komentarza Hugona ze św. Wiktora oraz w zakończeniu *De regimine propriae personae* występuje data „1507”, odnosząca się do czasu przepisania obu tekstów. BG UMCS, sygn. III 608, s. 108, 114. Znak wodny, powtarzający się na kartach tej części kodeksu, kształtem i wymiarami zbliżony jest do filigranu zidentyfikowanego na papierze źródeł powstałych w latach 1509-1519. *Die Wasserzeichenkartei*, Findbuch II: *Die Osenkopffwasserzeichen*, Stuttgart 1966, Teil 3, XII, poz. 793-794.

46 Na temat datacji oprawy zob. E. Zielińska, *Rękopis średniowiecznych statutów...*, s. 91-92, 103.

47 Studium reguły zakonnej i statutów klasztornych było także ważnym elementem formacji nowicjuszy. Zob. K. Łatak, *La formazione iniziale alla vita religiosa presso i canonici regolari lateranensi di Cracovia prima del Concilio di Trento*, Roma 2000, s. 118-119.

że jest on cennym źródłem do poznania wczesnych dziejów kanonii w Kraśniku, a także norm, którymi rządziły się pozostałe domy kanoników regularnych w Polsce w stuleciach XV i XVI. Kodeks kraśnicki ma też wiele cech wspólnych z rękopisami używanymi w innych klasztorach kanonickich. Z podobnego, choć obszerniejszego, manuskryptu korzystali zakonnicy w czeskiej miejscowości Roudnice⁴⁸. Wiele łączy go również z kodeksem, używanym do połowy XVII w. w klasztorze kazimierskim, który zawiera m. in. katalog biskupów krakowskich, kalendarz z nekrologiem, *Collectio* Piotra Klarety oraz *Expositio* Hugona od św. Wiktora. Podobieństwa, dotyczą zarówno zawartości, jak i funkcji tych rękopisów.

Czas powstania nekrologu kraśnickiego umieścić należy z całą pewnością przed r. 1523, z którego pochodzi pierwszy wpis opatrzony datą roczną⁴⁹. Ponieważ jednak znak wodny na kartach ostatniej składki rękopisu, jest identyczny z filigranem występującym w drugiej jego części, powstałej w 1507 r., to ze sporym prawdopodobieństwem można go datować na pierwsze lata w. XVI. Być może zastąpił on wcześniejsze, przygodne notatki⁵⁰. Jego powstanie mogło być jednym z przejawów tendencji do porządkowania spraw związanych z pamięcią o zmarłych, którą obserwujemy w tym czasie w macierzystym klasztorze w Kazimierzu. W r. 1500 tamtejsza kapituła podjęła uchwałę, dotyczącą zasad modlitwy za zmarłych⁵¹. Podobne dążenia miały też miejsce w kanonii w Kłobucku⁵². Nekrolog klasztoru w Kraśniku prowadzono do początku II ćwierci w. XVII. Ostatnia wniesiona doń zapiska dotyczy osoby zmarłej w r. 1627⁵³. Zaprzestanie prowadzenia nekrologu zbiega się w czasie z powstaniem kongregacji krakowskiej w r. 1628, której częścią stała się także kanonia w Kraśniku⁵⁴.

W nekrologu kraśnickim, tak jak w innych źródłach o podobnym charakterze, elementem porządkującym zapiski, będącym dla nich swoistą ramą, jest kalendarz⁵⁵. Swoją formą odbiega on jednak od kalendarium najstarszego nekrologu klasztoru w Kazimierzu, w którym dni oznaczano liczbami kolejnymi od 1 do 365, a na każdej stronie mieściły się zwykle 4 dni z 6-8 wierszami przeznaczonymi na wpisy obituarne.

48 Powstanie rękopisu używanego w klasztorze w Roudnicy datowane jest na połowę wieku XIV. Był on uzupełniany do roku 1516. Zawiera m. in. regułę św. Augustyna, statuty klasztorne, martyrologium oraz nekrolog, a ponadto kopie dokumentów (w tym umów konfraterni), dekrety soborowe, drobne traktaty, kazania oraz modlitwy. Národní knihovna České Republiky w Pradze, rkps sygn. XIX B 3. Opis rękopisu zob. J. Kadlec, *Začátky kláštera augustiniánských kanovníků v Roudnici*, „Studie o Rukopisech”, t. 20, 1981, s. 66-72.

49 BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 115.

50 Żadne ślady nie wskazują na to, że kanonicy kraśnicy w XV-XVI w. stosowali bardziej rozwinięte formy dokumentacji życia swojej wspólnoty, jak miało to np. miejsce w klasztorze w Kłobucku. Zob. Z. Perzanowski, *Spomínki klasztoru kłobuckiego*, „Rocznik Muzeum Okręgowego w Częstochowie”, Historia, z. 1, 1985, s. 95-117. Teksty umów oraz notatki gospodarczo-finansowe robione „pro memoria” na wolnych kartach rękopisów, świadczą pośrednio o braku kopiarzy dokumentów oraz księgi rachunkowej. Zob.: BG UMCS rkps sygn. III 608, s. 74-75; Biblioteka Narodowa w Warszawie, rkps sygn. III 8044, k. 79. Wyłania się z tego obraz środowiska o słabo rozwiniętej piśmiennosci pragmatycznej.

51 NKaz., s. 266-268.

52 Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Acta officialia Cracoviensia, sygn. 20, s. 625.

53 BG UMCS, rkps sygn. III 608 s. 116

54 Na temat powstania i dziejów kongregacji zob. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, passim.

55 Za pomoc w analizie kalendarza nekrologu dziękuję Panu prof. Henrykowi Wąsowiczowi.

Objętość nekrologu kraśnickiego jest dużo mniejsza. Na każdej z jego 12 stron mieści się kalendarium obejmujące jeden miesiąc. Jest ono dziełem jednej ręki pisarskiej, posługującej się teksturą. Treści chronologiczne umieszczono w trzech wąskich kolumnach. Wyznaczono je przy lewym skraju każdej strony. Pierwsza kolumna zawiera liczby złote (*aurei numeri*), druga sylaby cyzjojana na kolejne dni miesiąca, a trzecia litery ferialne (*litterae feriales*). Układ liczb złotych odzwierciedla stan nowiów księżyca dla lat 1378-1397⁵⁶. Rozmijające się z rzeczywistością astronomiczną wykazy liczb złotych w kalendarzach nie były niczym wyjątkowym nawet w XVIII w. Nieodpowiadające rzeczywistym nowiom księżyca liczby złote w kalendarium nekrologu nie mogły mieć znaczenia praktycznego. Litery ferialne zachowują swój stały układ od litery „a” do „g”.

Jedynym sposobem oznaczania dni w roku w omawianym kalendarzu są wyłącznie sylaby cyzjojana⁵⁷. W kalendarzach ksiąg liturgicznych, podobnie jak w praktyce kancelaryjnej, były one jedynie elementem pomocniczym i towarzyszyły im zwykle oznaczenie dni według kalendarza rzymskiego. Z użyciem cyzjojana, jako kalendarza podstawowego spotykamy się tylko w niektórych tablicach komputystycznych⁵⁸. W nekrologu klasztoru kraśnickiego mamy więc do czynienia z jednym z rzadkich przypadków oparcia całej, mocno zresztą zredukowanej, treści kalendarzowej na cyzjojanie. Ma on postać:

Cisio ianus epi sibi vendicat oc felii mar cel
Prisca fab ag vincenti pau po nobile lumen

[B]⁵⁹ri pur blasus ag dor febru ap scolastica valent
Iuli coniunge tunc petrum matiam inde

[M]arcus officito decoratur gregorio cir
Gertrud alba bene iuncta maria genitrice

April in ambrosii festis ovat atque tiburci
Et valer sanctique geor marci que vitalis

[P]hil sig crux flor goth iohan stanis epi ne zer et zoph
Maius in ac serie tenet urban in pede cris pan

56 H. Wąsowicz, *Kalendarz ksiąg liturgicznych Krakowa do połowy 16. wieku. Studium chronologiczno-typologiczne*, Lublin 1995, s. 92-94.

57 Kalendarz sylabiczny był chętnie używany w środowisku kanonickim. Znany jest polski cyzjojan powstały w r. 1471 w klasztorze kanoników regularnych w Kłobucku. BPAN Kr., rkps sygn. 1967, k. 37-37v. Zob. J. Fijałek, *Cyzjojan polski z r. 1471 z wiadomością o cyzjojanach w ogóle i w Polsce*, „Prace Filologiczne”, 1927, s. 442-447. Sylaby cyzjojana dopisano też w późniejszym czasie do najstarszego nekrologu klasztoru w Kazimierzu. Są one również podstawą rachuby dni w młodszym nekrologu kazimierskim z połowy XVII w.

58 *Chronologia polska*, (red.) B. Włodarski, wyd. 2, Warszawa 2007, s. 90-95; H. Wąsowicz, *Datacje według cyzjojana lacińskiego na przykładzie komputystyki kalendarzowej Śląska i Krakowa XIV-XVI wieku*, „Roczniki Humanistyczne”, t. 35, 1987, s. 383-389.

59 W nawiasy kwadratowe ujęto pierwsze litery dwuwierszy, które pisarz pominął, zostawiając wolne miejsca, aby je później uzupełnić formami bardziej ozdobnymi. Nigdy się to jednak nie stało.

[N]ic marcelle bo vim dat iun primi pater anton
Viteque mar prothos al sancti iohan io do le p[.] [...] ⁶⁰

[J]ul proces procopi vil kili fra bene margar apost
Alx arnolfus prax mag ap cris iacobique fel [...] [...]

[P]etr steph steph pro do six do ci ro lau tibur ip eu
Sumcio agapiti timo bartholo ruf au col au [...]

[E]gidium sep habet nat gorgon prot iaci crux nic
Eu lamperteque mat mauricius et sta ven mich ier

[R]emique franciscus marcus di ger arteque calx hed
Galle lucas trans vnd se seve crispinis si [...] [...] [...]

[O]mne novembre leo qua teo martin bricciique
Post hec eli pre ce cle cris katherina sed andr

December barba nico concep et alma lucia
Sanctus abinde thomas modo nat steph io pu [...] [...] [...].

Budowa tego kalendarza sylabicznego świadczy o jego przynależności do grupy cyzjojanów katedry krakowskiej. Oznaczenie dnia 21 listopada przez sylabę „pre”, która pomagała zapamiętać datę święta Ofiarowania Najświętszej Marii Panny (*Praesentatio Beatae Mariae Virginis*), wprowadzonego w Polsce od połowy w. XV, pozwala zaliczyć go do młodszej gałęzi wspomnianej rodziny cyzjojanów⁶¹.

Forma zapisu przyjęta w nekrologach bardzo często przestawała być funkcjonalna, kiedy wraz z upływem czasu przybywało zapisek. Stąd brało się zjawisko ich przepisywania. Rzadko jednak kopiowano je wiernie. Najczęściej dokonywano wyboru zapisek i skracano je, popełniając przy tym liczne błędy⁶². Choć do nekrologu klasztoru krańickiego wniesiono stosunkowo niewielką liczbę wpisów, to rozplanowanie stron w ten sposób, że na zapiski w danym dniu przeznaczono tylko jeden wiersz, rodziło komplikacje, gdy zachodziła potrzeba odnotowania zgonu drugiej osoby zmarłej tego samego dnia lub w przypadku upamiętnień zbiorowych⁶³. Chęć przydania wpisom, zwłaszcza najstarszym, solenności i ozdobności, sprawiała, że jedna nota nekrologiczna zapełniała zwykle cały wiersz.

Jak wiele innych nekrologów, prowadzonych przez kolejne dziesięciolecia i stulecia, również interesujący nas zabytek jest dziełem zbiorowym. Najstarsza jego

60 Braki sylab na końcu dwuwierszy spowodowane są zniszczeniami dolnych marginesów kart.

61 H. Wąsowicz, *Laciński kalendarz sylabiczny (cyzjojanus) do połowy XVI wieku*, Lublin 1986, s. 186-191.

62 Mechanizmy selekcji zapisek i powstawania błędów przy przepisywaniu nekrologów omawia M. Kaczmarek. Zob. J. Kaczmarek, *Nekrolog lubiński. Próba krytyki przekazu*, „Studia Źródłoznawcze”, t. 26, 1981, s. 115-140.

63 Por. np. wpisy pod datami 22 I i 1 IX.

warstwa to 10 wpisów bez dat rocznych, wniesionych przez jedną rękę pisarską, posługującą się teksturą o silnie zgeometryzowanych i ściśnionych literach. Pisarz ten nie jest jednak tożsamy z twórcą kalendarium, nadaje on bowiem znakom bardziej wydłużone kształty i ozdabia je włosowatymi przedłużeniami. Niewielka objętość nekrologu i lapidarna forma zapisek powoduje, że dysponujemy nader skąpym materiałem paleograficznym, mogącym być przedmiotem porównań i podstawą identyfikacji rąk pisarzy wpisujących noty nekrologiczne. Skłonność do nadawania pismu ozdobności, sprawia, że trudno czasami rozstrzygnąć, czy różnice w dukcie liter wynikają ze zmiany pisarza, czy też są jedynie różnymi sposobami osiągnięcia dekoracyjności przez tę samą osobę. Oprócz wspomnianej, najstarszej ręki pisarskiej, posługującej się jeszcze pismem gotyckim, w nekrologu można zidentyfikować 4 inne ręce z w. XVI, które dokonały więcej niż jednego wpisu. Efektem ich pracy są wpisy z lat 1543-1545 (5 wpisów), 1552-1553 r. (2 wpisy), 1560-1561 (4 wpisy), 1574-1577 (3 wpisy). Pozostałe noty z XVI w. (17 wpisów), pochodzą od pisarzy, których pismo wystąpiło w nekrologu tylko raz. Różnorodność rąk pisarskich cechuje również siedemnastowieczną partię nekrologu. Tylko trzy ręce, które dokonały wpisów, dotyczących osób zmarłych w roku 1622 (2 wpisy), 1623 (2 wpisy) oraz z lat 1623-1627 (3 wpisy) pojawiają się częściej niż jeden raz.

Nekrolog odnotowuje zgony 61 osób⁶⁴. Są to wyłącznie zakonnicy. Choć w dokumencie fundacyjnym klasztoru z 1468 r., wystawionym przez Jana Rabsztyńskiego, znalazł się fragment mówiący o nadziejach, wiązanych z powołaną przez niego do życia nową wspólnotą religijną oraz wspomnienie przodków, a zwłaszcza zamordowanego ojca Andrzeja z Tęczyna (1412/13-1461), to w nekrologu nie figuruje ani fundator, ani żaden z późniejszych dobroczyńców klasztoru⁶⁵. Regulowanie spraw pośmiertnej memorii benefaktorów pojawia się jednak w dokumentach darowizn na rzecz klasztoru. Świadczy o tym notatka z r. 1525, dotycząca darowania klasztorowi łąki w Trzydniku przez Jana Wągrzyna, którą wpisano w tym samym rękopisie co nekrolog⁶⁶. Tego rodzaju dokumenty w pewnej mierze pełniły rolę nośnika pamięci o obligacjach liturgicznych, wynikających z donacji i zapisów⁶⁷.

Zapiski w nekrologu to w większości komemoracje pojedynczych osób. W ten sposób odnotowano zgony 55 członków konwentu kraśnickiego. Tylko jedna zapiska ma charakter zbiorowy i dotyczy 6 zakonników kazimierskich zmarłych w czasie zarazy⁶⁸. Najwięcej zgonów miało miejsce w kwietniu (6 osób) i listopadzie (7 osób)⁶⁹. W ustaleniu przybliżonego czasu śmierci niektórych zakonników, wymienio-

64 W dalszych rozważaniach nie bierzemy pod uwagę zapiski wykreślonej, wpisanej pod datą 1 XII.

65 APK, Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 887.

66 BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 75.

67 W XVII w. kwestie pośmiertnej memorii donatorów uwzględniane były w dokumentach. Kanonicy kraśnicy prowadzili też spis zobowiązań liturgicznych konwentu wobec jego dobroczyńców oraz osób, które dokonały fundacji mszalnych. Zachowały się one w aktach powizytacyjnych z początku w. XVIII. Zob. ABC, Acta visitationis, s. 107-108 (Ordo obligationum), s. 142-160 (Zapisy i przywileje z lat 1468-1702), s. 161-163 (Inscriptiones diversae minutiores z l. 1631-1700).

68 Choć datowana jest ona na rok 1622, to wymienione są w niej również osoby zmarłe dopiero rok później. Zarówno data dzienna, jak i roczna tego zbiorowego upamiętnienia mają więc charakter umowny.

69 W okresie staropolskim sezonowe nasilenie zgonów osób dorosłych występowało właśnie w miesiącach

nych w najstarszej grupie zapisek, pomógł pierwszy imienny spis kanoników kraśnickich, który pochodzi z r. 1501⁷⁰. Wymienieni w nim zostali: Michał prepozyt, Tomasz zw. Senior, Albert, Jakub, Maciej, magister Jan z Lublina, Jan zarządca, Tomasz zw. Minor oraz co najmniej dwóch nieznanych z imienia konwersów, kryjących się pod określeniem *cum fratribus*. Pomocna okazała się też lista kanoników kraśnickich w nekrologu prowadzonym w klasztorze w Kazimierzu, rejestrująca kolejność zgonów. Ustalenia szczegółowe zamieszczamy w przypisach do edycji nekrologu. Trzy niedatowane noty z w. XVII, mówiące o osobach zmarłych w czasie zarazy, ze sporym prawdopodobieństwem, wiązać należy z epidemią, szerzącą się w Polsce w początku lat dwudziestych tego stulecia.

Wpisy mają bardzo lapidarną formę. Najczęściej rozpoczyna je słowo obit. Kolejnym elementem jest zwykle imię zakonnika. Aż 23 osoby wymienione w nekrologu określono tylko tą nazwą osobową. Imiona zmarłych członków wspólnoty klasztornej w Kraśniku są ich imionami chrzestnymi. Kanonicy w konwentach, wywodzących się z klasztoru w Roudnicy, nie obierali bowiem imion zakonnych⁷¹. Są to imiona zapożyczone biblijne i imiona chrześcijańskich świętych, a także imiona rodzime noszone przez świętych słowiańskich, które weszły do kalendarza kościelnego takie jak: Adam, Albert (7)⁷², Andrzej (2), Błażej, Donat, Franciszek, Grzegorz (2), Jan (9), Jakub (4), Maciej (3), Marcin (3), Michał, Mikołaj (3), Paweł, Piotr, Sebastian, Stanisław (7), Szymon (2), Teofil, Tomasz (3), Walenty, Wawrzyniec (2). W zdecydowanej większości należą one do imion popularnych w wiekach XV-XVII. Zjawisko dwuimienności wystąpiło dwukrotnie w zapiskach z końca XVI i z początku II ćwierci XVII w. w postaci zestawień: Grzegorz Donat i Szymon Teofil.

Określenia przypominające swą formą nazwiska pojawiają się pod koniec 1 połowy w. XVI. Nie sposób jednak stwierdzić czy były one już wówczas w pełni stabilne. Przykład prepozyta kraśnickiego Marcina z Mielca, występującego w źródłach jako: *Mielecesis*, *Nawojowicz*, *Nawojski* jest przykładem takiego braku stabilności na przełomie w. XVI i XVII. Tylko kilka nazwisk takich jak: Otrąbka (1584), Lupka (1616), Przybysz (1616), Chamiec (1622) ma charakter przezwiskowy. Pozostałe zostały utworzone od nazw miejscowych: Jaroslavita (1540), Chodelius (1587), Mielecensis (1613), Bielinensis (1617), Rembertowski (1620), Siraczky (1 poł. XVII). Ciekawą grupą są nazwiska równe nazwom miejscowym takie jak: Potworów (1560), Sędziszów (1572), Turobin (1574), Przeworsko (1579), Stojeszyn (XVI), Kłobucko (1627). Trudno jednoznacznie wyjaśnić genezę nazwisk: Myszlowski (1561), Ricius (1623)

zimowych i wczesną wiosną. C. Kukło, *Demografia Rzeczypospolitej przedrozbiorowej*, Warszawa 2009, s. 409-411.

70 Imiona 8 zakonników z konwentu w Kraśniku występują w dokumencie wystawionym 4 V 1501 r. przez synów fundatora klasztoru – Jana Rabsztyńskiego z Tęczyna (zm. 1505) późniejszego marszałka nadwornego i starostę sandomierskiego oraz Andrzeja z Tęczyna kanonika krakowskiego (zm. 1509). Tekst dokumentu znamy dzięki kopii sporządzonej na początku w. XVIII. Zob. ABC, *Reformationes conventuum*, rkps b. sygn., s. 159-160.

71 K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 168.

72 Liczne są przykłady zrównania łacińskiego imienia *Albertus* ze słowiańskim imieniem *Wojciech*. Jednak w tekście artykułu i w spisie zmarłych zakonników, załączonym po edycji nekrologu, używamy wyłącznie formy *Albert*, jako polskiego odpowiednika imienia *Albertus*. M. Malec, *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*, Kraków 1994, s. 176-177, 345. W nawiasach podano liczby, odnoszące się do frekwencji poszczególnych imion w nekrologu.

i Kaliński (XVII). Forma nazwisk sugeruje w większości plebejskie pochodzenie zakonników kraśnickich. Przedstawiciele szlachty liczniej pojawiają się w klasztorze kraśnickim ok. połowy w. XVII.

Geograficzny, a pośrednio także społeczny, zasięg rekrutacji do klasztoru ujawnia się także w nazwach miejscowości, które podawano po imieniu i przyimku „de”. W ten sposób w nekrologu określono 13 zakonników kraśnickich. Jako miejsca ich pochodzenia figurują zarówno większe miasta (Kraków, Lublin, Sandomierz), jak i mniejsze miejscowości (Bełżyce, Kraśnik, Kunów). Nazwy miejscowe i nazwiska odmiejscowe świadczą o tym, że rekrutacja do klasztoru miała raczej lokalny zasięg. Klasztor cieszył się popularnością głównie wśród mieszczan z położonych w pobliżu Kraśnika miast. Pierwsze miejsce wśród nich zajmował Lublin⁷³.

W zapiskach nekrologicznych dość systematycznie zaznaczano także fakt złożenia profesji zakonnej w klasztorze w Kraśniku. Ta informacja nie występuje w 8 spośród 10 najstarszych wpisów, ponieważ odnoszą się one do zakonników tworzących pierwszą obsadę klasztoru, którzy swoje profesje składali jeszcze w klasztorze w Kazimierzu. Tylko dwie noty w tej grupie dotyczą profesów kraśnickich. Sygnalizuje to formuła *professus domus nostrae*⁷⁴. Na kartach nekrologu powtarza się ona 32 razy. W większości przypadków, gdy brak tej formuły, chodzi o zakonników, którzy prawdopodobnie złożyli swoje profesje w klasztorze w Kraśniku, lecz nie odnotowano tego faktu, traktując go, jako rzecz oczywistą lub przez zaniechanie. Pewność w tej kwestii mogłaby nam dać kraśnicka księga profesji, ta jednak nie zachowała się.

W nekrologu znajduje też swój wyraz zróżnicowanie społeczności klasztornej. Większość odnotowanych zgonów dotyczy prezbiterów, czyli zakonników posiadających wyższe święcenia kapłańskie. Wynika to z charakteru zakonu, którego specyfiką było łączenie życia wspólnotowego poddanego regule zakonnej z działalnością duszpasterską. Nekrolog odnotowuje zgony tylko 5 braci konwersów – 3 zmarłych w XVI i 2 w XVII w.⁷⁵ Byli oni w klasztorach kanoników regularnych zawsze grupą nieliczną.

We wzmiankach nekrologu znalazła też odbicie struktura organizacyjna konwentu i podział funkcji, którego wymagało życie religijne i gospodarka klasztorna. Odnotowano w nim imiona i daty zgonów 7 przełożonych klasztoru. Są to prepozyci: Michał (1499-1515), Maciej (1515-1521, 1528), Jan Chryzostom (1531), Andrzej z Bodzentyna (1531-1535), Andrzej ze Słupczy (1535-1561), Stanisław Otrąbka (1578-1584) i Marcin z Mielca (1594-1607)⁷⁶. W Kraśniku zdarzało się często, że prepozyci nie pełnili swojego urzędu dożywczo. Już pierwszy przełożony klasztoru Jan z Bytomia (1469-1499), który przybył do Kraśnika z Kazimierza i kierował młodą kanią przez ponad 30 lat, powrócił do klasztoru macierzystego, gdzie został podpreorem.

73 Na temat rekrutacji do klasztoru zob. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 70-71.

74 Wpisy pod datami: 20 V i 18 VII.

75 Wpisy pod datami: 19 IX, 23 IX, 25 X, 3 XI, 19 XI.

76 Wpisy pod datami: 31 XII (1523), 26 V (1532), 5 VII (1544), 24 II (1537), 12 XI (1561), 18 XII (1584), 27 XI (1613).

Zmarł tam w r. 1507⁷⁷. Dlatego jego imienia nie odnotowuje nekrolog kraśnicki. Następni prepozyci często składali rezygnacje na ręce biskupa krakowskiego. W nekrologu figurują też trzej przeorzy klasztoru: Mikołaj – pierwszy przeor klasztoru za prepozytury Jana z Bytomia oraz Adam i Wawrzyniec Chamiec, pełniący ten urząd w końcu XVI i w I ćwierci XVII w⁷⁸. Nekrolog odnotowuje też dwóch zakonników pełniących funkcję zakrystianina⁷⁹. Wymienia on także organistę Walentego z Sędziszowa (zm. 1572), który zostawił swój podpis w używanej w kościele kraśnickim *Tabulaturze Jana z Lublina* – rękopisie o pomnikowym znaczeniu dla historii muzyki organowej. Jest on bowiem największym, zachowanym dziś w Europie, renesansowym zbiorem utworów sakralnych i świeckich przeznaczonych do wykonywania na organach. W nekrologu pojawiają się także zakonnicy, których obowiązki związane były z gospodarką klasztoru. Jej wyjątkowym rysem było pszczelarstwo (pasiecznictwo). Źródła wzmiankują o sprzedawaniu przez zakonników miodu mieszczanom lubelskim⁸⁰. Istnienie klasztornej pasieki znalazło też swoje odbicie w toponomastyce. Jedną z wsi należących do konwentu nosiła nazwę Pasieczna Wola⁸¹. Do nadzoru pasieki wyznaczany był jeden z zakonników. Wiemy o tym z zapisu w nekrologu, dotyczącym kanonika Tomasza (zm. 1530), określonego jako zarządca pasieki (*provisor apiarii*)⁸². Jeden z najstarszych zapisów nekrologicznych odnotowuje też śmierć klasztornego ogrodnika (*hortulanus*). Z codziennymi potrzebami wspólnoty wiązała się również funkcja klasztornego kucharza (*cocus*)⁸³.

Wśród zmarłych zakonników wymieniony jest też Jan z Lublina (zm. po 4 maja 1501), który został określony jako magister. Jego droga zakonna wiodła przez klasztor w Kazimierzu. Wcześniej studiował on w Akademii Krakowskiej. Popularne imię i brak wzmianki o imieniu ojca utrudniają jednoznaczny identyfikację jego osoby z jednym z kilku Janów z Lublina, którzy w II połowie w. XV zapisali się na uniwersytet w Krakowie. Z pewną dozą prawdopodobieństwa, możemy go jednak identyfikować z Janem synem Stefana, który wpisał się na studia w r. 1467, a w r. 1470 został magistrem sztuk wyzwolonych⁸⁴.

Ważną informacją zawartą w nekrologu jest też data zgonu Jana z Lublina, nieodróżniona przez badaczy zajmujących się muzyką renesansową. Imię tego zakonnika widnieje na oprawie wspomnianej już tabulatury organowej. W r. 1540 określił się on jako kanonik kraśnicki, zmarł zaś 14 listopada 1552 r. Ponieważ przy jego imieniu nie ma wzmianki o tym, że złożył wcześniej profesję w klasztorze w Kraśniku, możliwe jest, jak twierdzi ks. K. Łatak, że przebywał on wcześniej w klaszto-

77 Śmierć Jana z Bytomia nekrolog kazimierski odnotowuje pod datą 19 II: *Obiit dominus Johannes quondam praepositus in Crasznik 1507*. NKaz., s. 47.

78 Wpisy pod datami: 14 VI, 29 II, 1 VIII.

79 Wpis pod datami: 4 IV, 28 X.

80 E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 54-56.

81 Później miejscowość ta zwana była Pasieką. Dziś jest to część Kraśnika.

82 Wpis pod datą 8 VII.

83 Wpis pod datą 19 IX.

84 *Księga promocji Wydziału Sztuk Uniwersytetu Krakowskiego z XV wieku*, wyd. A. Gąsiorowski, przy współpr. T. Jurka, I. Skierskiej, W. Swobody, Kraków 2000, s. 60 (poz. 70/51), 63 (poz. 73/2), 157; E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 54-55, 65, 150-151. Uzasadnienie tej identyfikacji zob. K. Łatak, S. Nalbach, *dz. cyt.*, s. 54, 123.

rze w Kazimierzu. Czas powstania *Tabulatury Jana z Lublina*, czyli lata 1537-1548, w większości przypadają jednak na okres, kiedy Jan był już kanonikiem w Kraśniku.

Od r. 1523 zapiski nekrologiczne były uzupełniane o daty roczne, które oddawano cyframi arabskimi. Niekiedy wpisywano tylko dwie ostatnie cyfry oznaczające rok zgonu⁸⁵. Jako dodatkowy, w stosunku do sylab cyzjojana, element chronologiczny pojawiają się czasami daty dzienne. Sporadycznie datacje były też uzupełniane godziną zgonu, co jest skutkiem upowszechnienia się zegarów⁸⁶. Opisany schemat wpisów tylko w wyjątkowych sytuacjach wzbogacany był o dodatkowe informacje. Należą do nich wzmianki o miejscu zgonu wtedy, gdy nie był nim klasztor w Kraśniku, a także o przyczynie śmierci, kiedy była ona następstwem epidemii⁸⁷.

Podstawą pierwszego, pełnego wydania nekrologu klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku jest jego oryginalny tekst, powstały między początkiem w. XVI a 1627 r., zachowany w omówionym rękopiśmiennym kodeksie Biblioteki Głównej UMCS w Lublinie datowanym na 3 ćwierci w. XV i r. 1507⁸⁸. Ponieważ w wyniku ostatniej konserwacji rękopisu w r. 1996 nastąpiły niewielkie zniszczenia jego tekstu, wydanie uwzględnia także wyniki autopsji zabytku dokonanej przed konserwacją⁸⁹.

Nie są znane kopie nekrologu z w. XVI-XVIII. Jego odpis sporządził dopiero ks. Jan Ambroży Wadowski pod koniec w. XIX. Tekst nie był do tej pory wydawany w całości, ani we fragmentach. Autorzy, którzy przed r. 1996, w swoich pracach wzmiankowali o nekrologu lub rękopisie statutów, opierali się nie na znajomości oryginału, lecz na materiałach ks. J. A. Wadowskiego⁹⁰ i ks. L. Zalewskiego⁹¹. Po śmierci tego ostatniego w r. 1952, miejsce przechowywania rękopisu nie było powszechnie znane. Zabytek został odnotowany dopiero w przewodniku po zbiorach rękopisów w Polsce przygotowanym przez Danutę Kamolową⁹². Nekrolog omówiono i szerzej wykorzystano w pracy poświęconej dziejom i kulturze umysłowej kanonii w Kraśniku w XV i XVI w.⁹³ Tu także opublikowano pierwszą podobiznę jego fragmentu. Ma on też swoje zwięzłe omówienie w artykule poświęconym rękopisowi statutów klasztornych⁹⁴.

W edycji nekrologu kierowano się zasadami sformułowanymi w projekcie instrukcji wydawniczej autorstwa Adama Wolffa⁹⁵. Wybór ten podyktowany był dotychczasową praktyką wydawania źródeł nekrologicznych oraz dążeniem do jak naj-

85 O tym, że jest to swoista maniera, a nie skutek obcięcia brzegów kart przez intrologatora, świadczą wpisy pod datami: 13 VIII i 30 IX.

86 Wpisy pod datami: 29 II (1600), 4 IV (1617).

87 Wpisy pod datami: 1 VIII (1622), 1 IX (1622), 19 IX, 25 X, 28 X.

88 BG UMCS rkps sygn. III 608, s. 115-126.

89 Stan rękopisu przed r. 1996 dokumentuje także mikrofilm, będący w posiadaniu piszącej te słowa.

90 J. B. Korolec, *Biblioteki Lubelszczyzny w XV-XVIII wieku. (Biblioteka Kanoników Regularnych w Kraśniku)*, [w:] *Dzieje Lubelszczyzny*, t. VI: *Między Wschodem a Zachodem*, cz. 1: *Kultura umysłowa*, (red.) J. Kłoczowski, Lublin 1989, s. 100.

91 *Congregatio de Causis...*, s. 74-75.

92 *Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce*, opr. D. Kamolowa, wyd. 1, Warszawa 1988, s. 157.

93 E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 65-71. Wcześniej opis rękopisu statutów, na podstawie materiałów udostępnionych przez E. Zielińską przytoczył ks. K. Łatak. Zob. K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 143.

94 E. Zielińska, *Rękopis średniowiecznych statutów...*, s. 93-95.

95 Por. A. Wolff, *Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku*, „*Studia Źródłoznawcze*”, t. 1, 1957, s. 155-181.

wierniejszego udostępnienia cech oryginału za pośrednictwem druku⁹⁶. Choć chronologia zabytku wykracza poza połowę w. XVI, to wpisy sprzed tego czasu stanowią prawie drugą część wszystkich not obituarnych. Nekrolog, jak wiele współczesnych mu źródeł o podobnym charakterze, nie został opatrzony tytułem. Ten, pod którym go ogłaszamy pochodzi od wydawcy. W edycji uwzględniono wszystkie elementy kalendarza poprzedzające poszczególne wpisy nekrologiczne: liczby złote, sylaby cyzjojana i litery ferialne⁹⁷. Obok nich, w nawiasach kwadratowych, zamieszczono daty dzienne w zapisie dziś stosowanym. Nie różnicowano kroju czcionki dla oznaczenia wpisów, należących do kolejnych faz powstawania zabytku, ponieważ większość not jest opatrzona datami rocznymi. Czcionką pogrubioną wyróżniono tylko kalendarium oraz 10 najdawniejszych, niedatowanych zapisek wykonanych jeszcze pismem gotyckim. Służy to wizualnemu wyodrębnieniu najstarszej warstwy nekrologu, a także odróżnieniu owych najstarszych zapisek od kilku wpisów z w. XVII, podobnie jak one, pozbawionych dat rocznych. Zrezygnowano z odnotowywania zmian rąk pisarskich w przypisach, ponieważ scharakteryzowano je przy okazji omawiania strony paleograficznej zabytku. W edycji uwzględniono także dwie zapiski skreślone, z których jedną wpisano omyłkowo pod nieodpowiednią datą, a drugą usunięto z nieznanymi powodów⁹⁸. Przy objaśnianiu nazw miejscowych w przypisach zrezygnowano z określania położenia miejscowości zgodnie z ich przynależnością do historycznych województw, powiatów i parafii. Zgodnie z praktyką stosowaną w niektórych nowszych edycjach źródeł nekrologicznych podano w nich tylko ich położenie względem innych większych miejscowości oraz obecną przynależność administracyjną. Opis bibliograficzny źródeł i prac cytowanych w przypisach odbiega od wskazań instrukcji wydawniczej, jest bowiem dostosowany do zasad przyjętych w *Roczniku Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Po edycji nekrologu zamieszczono także chronologiczny spis osób w nim odnotowanych. Wydaniu towarzyszą podobizny całego zabytku. Wykonano je w sierpniu 2010 r. Obrazują one stan nekrologu po konserwacji w roku 1996. Niedawno rękopis BUMCS III 608 został także udostępniony w postaci elektronicznej⁹⁹.

96 Por. *Nekrolog opactwa św. Wincentego we Wrocławiu*, wyd. K. Maleczyński, wstęp i komentarze B. Kürbis, R. Walczak, [w:] *Pomniki dziejowe Polski*, Seria II, t. IX, cz. 1, Warszawa 1971; *Katalogi biskupów krakowskich*, wyd. J. Szymański, tamże, t. X, cz. 2, Warszawa 1974; *Księga bracka i nekrolog opactwa Panny Marii w Lubiniu*, opr. Z. Perzanowski, tamże, t. IX, cz. 2, Warszawa 1976; *Najdawniejsze roczniki krakowskie i kalendarz*, wyd. Z. Kozłowska-Budkowa, tamże, t. V, Warszawa 1978.

97 Pominęto natomiast elementy kalendarium, gdy nie towarzyszą im wpisy nekrologiczne.

98 Są to wpisy z 3 XI i 1 XII.

99 <http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=341> [data dostępu: 25.10.2010].

***

Некролог монастыря каноников регулярных Святого Августина в Краснике

Монастырь каноников регулярных Святого Августина в Краснике был основан Яном из Рабштына в 1468–1469 гг. и существовал до ликвидации в 1864 г. Он был отделением монастыря, который с 1405 г. существовал в Казимеже под Краковом. Важным источником по истории монастыря в Краснике в XV–XVII является некролог, который вели в его стенах. Он известен в составе средневековой рукописи, которая также включает тексты, регулировавшие жизнь монастыря (в частности, монастырские статуты и комментарий к уставу св. Августина). Ныне она хранится в Главной Библиотеке Университета Марии Кюри-Склодовской в Люблине (сигнатура – III 608). Ведение некролога началось в начале XVI в. и продолжалось до 1627 г. Он содержит записи о смерти 55 каноников из монастыря в Краснике и 6 из монастыря в Казимеже. Они позволяют составить список пробстов красницкого монастыря и реконструировать состав его братии до начала второй четверти XVII в. Они также дают хорошее представление о характере поминовения усопших, свойственном этой среде.

***

Obituary of St. Augustine's Canon Regulars' Monastery in Kraśnik

The monastery of St. Augustine's canon regulars in Kraśnik was founded by Jan of Rabsztyn in the years 1468-1469 and existed until its dissolution in the year 1864. It was a branch of the convent active from the year 1405 in Kazimierz near Kraków. An important source which enables learning about the history of the monastery in Kraśnik in the period from 15th-17th c. is an obituary which was being kept there. It is contained in a medieval manuscript including monastic normative texts, such as monastic statutes and a commentary to the rule of St. Augustine. Nowadays it is stored in the Main Library of Maria Curie-Skłodowska University in Lublin (catalogue number III 608). The obituary had been written from the beginning of 16th century and was kept until the year 1627. It includes the entries concerning the deaths of 55 canons from the monastery in Kraśnik and of 6 canons from the monastery in Kazimierz. The entries allow to establish a list of superiors (*praepositi*) of the Kraśnik monastery and reconstruct its personal composition from the beginning of the second quarter of the 17th c. They also tell a lot about the character of the memory of the dead cultivated in this society.

Aneks

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Kraśniku

[s. 115]

7	oc	f [13 I]	Obiit dominus Petrus a Lvblin ¹ professus domus nostrae 1560.
9	ag	g [21 I]	Obiit dominus Albertus professus domus nostre 1523.
	vin	a [22 I]	<[22 ^a] ianu[arii] ^b > obiit dominus Gregorius Donatius a Grodziec ² professus domus nostrae 1597. Eodem die scilicet 22 obiit dominus Albertus Przybysz ³ professus domus nostrae 1616.

[s. 116]

	bru	d [8 II]	<Anno 1627> ^b 9 februarii obiit dominus Simon Theophilus Kłobucko hora <noctis> ^c octava professus domus nostrae.
6	ma	f [24 II]	Obiit dominus Andreas ⁴ praepositus professus do[mus nostrae ^d] 1537. ^{e-e} Anno Domini 1600 in anno bissextili id est 29 februarii. Eodem die obiit dominus Adam prior C[ra]s[ni]censis professus ^e domus nostrae circa horam sextam noctis. ^e

^a Zapisane na pasku wzmacniającej zgięcie arkusza, usuniętym podczas konserwacji rękopisu BG UMCS III 608 w r. 1996, tą samą ręką, która wniosła zapiskę. ^b Zapisane na lewym marginesie, tą samą ręką, która wniosła zapiskę. ^c Wyraz napisany tą samą ręką, która wniosła zapiskę. ^d Zapiska niedokończona. ^{e-e} Zapisane na dolnym marginesie. Poniżej notatki nekrologicznej mocno uszkodzony dopisek bez początku: fuit [Domin]ica [Se]ptuage[sima].

1 Lublin, dziś miasto wojewódzkie.

2 Nazwa ta może odnosić się do kilku wsi noszących nazwę „Grodziec”, jak również do miasta Grójca (woj. mazowieckie) oraz licznych wsi o tej nazwie. Nazwy miejscowości, noszących dzisiaj nazwę „Grójec”, miawały bowiem w przeszłości często formy: „Grodzyec”, „Grodziecz” i „Grodziec”. Por. S. Rospond, *Słownik etymologiczny miast i gmin PRL*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1984, s. 107; *Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, (red.) K. Rymut, t. III, Kraków 1999, s. 381-382, 401-402.

3 Albert Przybysz (zm. 1616), kanonik regularny w klasztorze w Kraśniku. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu odnotowany także jako przeor. NKaz., s. 98.

4 Andrzej z Bodzentyna (zm. 1537), przezydent klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku w l. 1531-1535. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 68.

[s. 117]

16	fi	a [5 III]	Obiit dominus Simon de Crasnik ⁵ 1553.
5	ci	b [6 III]	Obiit dominus magister Johannes^h de Lublyn⁶.
	ri	a [26 III]	Obiit dominus Joannes Jaroslavita 1540.
	ni	d [29 III]	Obiit dominus Jacobus Rembertowsky 1620.

[s. 118]

8	A	g [1 IV]	Obiit dominus Iacobus professus domus nostrae 1528.
5	am	c [4 IV]	Obiit dominus Albertus sacristianus Bielinensis ⁷ professus domus nostrae 1617 hora 17.
18	vat	c [11 IV]	[15 ⁱ]<45> ^b obiit dominus Mathias de Belzycze ⁸ professus domus nostrae.
14	ge	a [23 IV]	XXIII obiit dominus Franciscus professus domus nostrae anno Christi 1524.
	mar	c [25 IV]	Obiit dominus Ioannes professus domus nostrae 1555.
11	ci	d [26 IV]	[15 ⁱ]<45> ^b obiit dominus Stanislaus de Lublyn ⁹ professus domus n[ostreae].

^f Litery słabo czytelne. ^g Or. profesus. ^h Or. Johoannes. ⁱ Data roczna zapisana z pominięciem dwóch pierwszych cyfr. ^j Ubytek papieru.

⁵ Kraśnik, dziś miasto w woj. lubelskim.

⁶ Jan z Lublina (zm. po 4 V 1501), profes kazimierski, potem kanonik regularny w Kraśniku. Prawdopodobnie tożsamy z Janem z Lublina synem Stefana, który wpisał się w roku 1467 do metryki Akademii Krakowskiej. Stopień bakalarza uzyskał on w roku 1470, a w roku 1473 został promovany na magistra sztuk wyzwolonych. Wzmiankowany, jako żyjący, w dokumencie wystawionym 4 V 1501 r. przez Jana Rabsztyńskiego (zm. 1505) marszałka nadwornego i Andrzeja z Tęczyna kanonika krakowskiego (zm. 1509). Nie żył już w roku 1512. Por. Księga promocji Wydziału Sztuk Uniwersytetu Krakowskiego z XV wieku, wyd. A. Gąsiorowski, przy współpr. T. Jurka, I. Skierskiej, W. Swobody, Kraków 2000, s.60 (poz. 70/51), 63 (poz. 73/2), 157. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 54-55, 65, 150-151; K. Łatak, S. Nalbach, *Ze studiów...*, s. 54, 123. Lublin, zob. przyp. 1.

⁷ Albert z Bielin (Bielinensis) (zm. 1617), przeor i zakrystianin w klasztorze kanoników regularnych w Kraśniku. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu odnotowany jako Albertus de Żuchow. NKaz., s. 98.

⁸ Maciej z Belżyc (zm. 1545), wzmiankowany jako kanonik regularny w klasztorze w Kraśniku w roku 1543 r. AKS, *Acta officialia Sandomiriensia*, sygn. 102, s. 484, 514. Belżyc, dziś miasto w woj. lubelskim.

⁹ Zob. przyp. 1.

[s. 119]

- 18 E d [10 V] <1560>^b obiit dominus Nicolaus Pothworow¹⁰
professus domus nostrae.
- 4 et a [14 V] Obiit dominus Stanislaus^{k-k} domus nostrae
professus^l 1540.
- 17 se g [20 V] **Obiit dominus Stanislaus professus domus
nostre.**
- ban f [26 V] <1532>^b obiit dominus Mathias¹¹ praepositus
professus do[mus nostrae^d]

[s. 120]

- vim c [6 VI] Obiit dominus Stanislaus a Ieldna^{m12} 1609.
- 15 pa a [11 VI] Obiit dominus Sebastianus Chodelius professus^l
domus nostrae 1587.
- ton d [14 VI] **Obiit dominus Nicolaus¹³ prior.**

[s. 121]

- co d [5 VII] <1544>^b obiit dominus Iohannes¹⁴ praepositus
professus domus nostrae.
- 18 ki g [8 VII] Die Saturni octava iulii obiit dominus Thomas
provisor apiarii pro[fessusⁿ] 1530.
- 4 ne d [12 VII] Obiit dominus Albertus Lupka¹⁵ professus domus

k-k Or. Olssowski. *Nadpisane ręką z XVII wieku.* ^l Or. professus. ^m Or. Ieldna. ⁿ *Ubytek papieru powstały na skutek nadpalenia.*

10 Mikołaj Potworów (zm. 1560), kanonik regularny w Kraśniku. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu określony również jako prepozyt szpitala w Kraśniku. NKaz., s. 97. Szpital został ufundowany w roku 1531 przez Jana Gabriela Tęczyńskiego (1484-1552) kasztelana i starostę lubelskiego. Por. Z. Góralski, *Szpitala na Lubelszczyźnie w okresie przedrozbiorowym, cz. II, opr. D. Wójcik-Góralaska, Lublin 1999, s. 53-56.*

11 Maciej (zm. 1532), prepozyt klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. Zrezygnował z prepozytury 25 XI 1521 r. Później wzmiankowany jako prepozyt w 1528 r. Ponieważ nekrologi klasztorów w Kraśniku i Kazimierzu odnotowały zgon tylko jednego prepozyta o tym imieniu, prawdopodobnie chodzi o tę samą osobę, sprawującą dwukrotnie funkcję prepozyta. Por. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 67-68. Ks. K. Łatak datuje prepozyturę Macieja na lata 1515-1521. Por. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 111.

12 Stanisław z Jedlni (zm. 1609), kanonik regularny w klasztorze w Kraśniku. W nekrologu kazimierskim odnotowany także jako przeor. Źródło to jako datę jego śmierci podaje rok 1610. NKaz., s. 98. Jedlnia, dziś wieś k. Pionek w woj. mazowieckim.

13 Mikołaj (zm. przed 4 V 1501), profes kazimierski, przeor i zakrystianin w klasztorze kanoników regularnych w Kraśniku. Należał do pierwszej obsady klasztoru przybyłej z Kazimierza. NKaz., s. 97. Por. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 69; K. Łatak, *S. Nalbach, Ze studiów...*, s. 54.

14 Jan Chryzostom (zm. 1544), prepozyt klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. Zaczął sprawować ten urząd po 25 XI 1525. Pod tą datą bowiem jako prepozyt odnotowany został jeszcze Łukasz. Jan Chryzostom zrezygnował z prepozytury 23 X 1531 r. Por. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 68.

15 Albert Lupka (zm. 1614), kanonik regularny w klasztorze w Kraśniku. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu odnotowany jako pochodzący z Lublina. NKaz., s. 98.

- nostrae 1614.
- 17 ar c [18 VII] **Obiit dominus Thomas hortulanus^o professorus domus nostrae.**
- fus e [20 VII] **Obiit dominus Paulus Siraczky professorus.**
- [s. 122]
- [13¹] [P^p]etr c [1 VIII] ⁴In partibus Lituanicis anno Domini 1622 obiit reverendus dominus Laurentius Chamiec¹⁶ prior professorus domus Crasnicensis⁴.
- 12 eu a [13 VIII] [15ⁱ<74>^b] obiit dominus Ioannes Tvrobin¹⁷ professorus¹ domus nostrae.
- 14 ti a [20 VIII] [1ⁿ<618>^b] obiit dominus Ioannes de Stroza¹⁸ professorus¹ domus nostrae.

^o Or. ortulanus. ^P Brak litery. Wolne miejsce pozostawione na inicjal. ⁴⁻⁴ Zapiska wypełnia 6 wierszy (od 1 do 6 VIII).

16 Wawrzyniec Chamiec (zm. 1622), przeor klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. Używał też imion Albert Wawrzyniec. Nekrolog kazimierski jako miejsce jego zgonu podaje Bychów. Działała tam prepozytura kanoników regularnych ufundowana przez Chodkiewiczów w l. 1618-1619. NKaz., s. 98. Por. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 119-123.

17 Najczęściej utożsamiany z Janem z Turobina (Turobinus, Turobińczyk) (1511-1575), kanonikiem chełmskim (od 1550), archidiakonem kruszwickim (od 1566), a wcześniej sekretarzem biskupa płockiego Jakuba Buczackiego (1538-1541), kanclerzem biskupa kujawskiego Jana Drohojowskiego (do 1557), kanonistą oraz profesorem i wielokrotnym rektorem Akademii Krakowskiej w latach 1561-1562, 1568-1570 i 1575. Por. S. Oczkowski-Kotowicz, *Jan z Turobina*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. X, Wrocław – Warszawa – Kraków 1962-1964, s. 487-490; W. M. Bartel, *Dzieje Wydziału Prawa UJ przed reformą kollatajowską. Próba zarysu*, „*Krakowskie Studia Prawnicze*”, t. 3, 1970, s. 174-176; S. Oczkowski-Kotowicz, *Jan z Turobina*, [w:] *Słownik pracowników książki polskiej*, Warszawa – Łódź 1972, s. 360; *Historia nauki polskiej*, (red.) B. Suchodolski, t. VI, Dokumentacja bio-bibliograficzna. Indeks tomu I i II, opr. L. Hajdukiewicz, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1974, s. 267-268; H. E. Wyczawski, *Jan z Turobina*, [w:] *Słownik teologów katolickich w Polsce*, t. II, (red.) H. E. Wyczawski, Warszawa 1982, s. 150-151. Związki Jana z Turobina z kanonikami regularnymi w Kraśniku nie rysują się jednak jasno. Przypuszcza się, że uczył się w szkole prowadzonej przy kościele w Kraśniku. Twierdzi się też, że przebywał on w klasztorze w Kazimierzu od roku 1535, czyli w czasie, kiedy nauczał na Wydziale Artium krakowskiej wszechnicy. Por. K. Łatak, S. Nalbach, *Ze studiów...*, s. 149, 155, 157-158. Najstarsi badacze życiorysu Jana z Turobina nie wiązali jego osoby z Kraśnikiem. Por. H. Łopaciński, *Turobińczyk albo Turobinus Jan*, [w:] *Encyklopedia kościelna*, wyd. M. Nowodworski, t. XXIX, Warszawa 1907, s. 308-309. Uczynił to dopiero Stanisław Oczkowski-Kotowicz. Przypisał on ponadto Janowi z Turobina posiadanie jednego rękopisu i 15 druków z wieku XV, przekazanych następnie bibliarii klasztoru w Kraśniku. Atrybucję tego zbioru poddano w wątpliwość, zestawiając stosowne argumenty. Por. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 105-107. Imię Jana z Turobina widnieje tylko w notach własnościowych z lat 1562 i 1564 wpisanych w dwóch starodrukach o treści teologicznej, wydanych w wieku XVI, a należących niedługo do biblioteki klasztoru w Kraśniku. Por. tamże, s. 106. Jeśli te zapiski proveniencyjne odnoszą się do Jana z Turobina kanonisty, to dziwi w nich brak posiadanych wówczas przez niego tytułów uniwersyteckich i godności kościelnych. Nie określa się on w nich także jako kanonik regularny. W kontekście informacji nekrologu o złożeniu przez Jana z Turobina profesji w klasztorze w Kraśniku trudno wyjaśnić przebieg jego dalszej kariery duchownej. Także data śmierci Jana z Turobina profesora Akademii Krakowskiej, utrwalona na jednym z dwóch poświęconych mu epitafiów, znajdujących się w krągankach klasztoru franciszkanów w Krakowie (24 IX 1575), różni się od daty zgonu Jana z Turobina profesora kraśnickiego, odnotowanej w nekrologu klasztoru w Kraśniku (13 VIII 1574). Por. S. Starowolscius, *Monumenta Sarmatarum, Cracoviae 1655, off. viduae et haeredes F. Caesarii*, s. 72; *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, t. IV: *Miasto Kraków*, cz. II: *Kościół i klasztor Śródmieścia*, 1, (red.) A. Bochnak, J. Samek, Warszawa 1971, s. 124. Wiele wskazuje więc na to, że mamy do czynienia z dwiema różnymi osobami. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu Jan z Turobina został odnotowany także jako kaznodzieja. Por. NKaz., s. 97.

	[c^o]ol	b [28 VIII]	[15 ⁱ][.r.] Obiit dominus Stanislaus Stoieszin professus ¹ domus nostrae.
[s. 123]			
	[EP]	f [1 IX]	^s -Anno calamitoso huius regni videlicet 1622 ¹⁹ tempore pestis ²⁰ Cracouiae ²¹ in monasterio Sacratissimi Corporis Christi ²² obierunt confratres nostri: reverendus dominus Michael prior Casimiritanus ²³ , dominus Andreas Zauichostensis ²⁴ , dominus <Bartolomeus> ^c organarius ²⁵ , frater Bernardus diaconus, frater Jacobus Bal et frater Petrus Sartor conversi eiusdem monasterio. ^s
	prot	b [11 IX]	Obiit dominus Jacobus.
17	Nic	f [15 IX]	Obiit dominus Nicolaus de Sandomirya²⁶.
14	te	c [19 IX]	Frater Ioannes cocus conversus [.... ^t] tempore pestis obiit. ^{u-u}
19	ri	g [23 IX]	Obiit frater Blasius conversus.

^r Data zapisana na lewym marginesie. Dziś w tym miejscu papier wykruszony. W kopii nekrologu sporządzonej przez ks. J. A. Wadowskiego zapiska ta z datą 1576. Stan zachowania tekstu nekrologu był wówczas lepszy. Dziś można dostrzec tylko niewielki fragment cyfry „7”. BPAN Kr., Manuskrypta Biblioteki Seminaryjskiej w Lublinie, rkps sygn. 2367, k. 56v. ^{s-s} Zapiska wypełnia 10 wierszy (od 1 do 10 IX). ^t Razura. Usunięto zapewne słowa „professus domus nostrae”. ^{u-u} Or. Non-dum professus. Dopisane inną ręką.

18 Istnieje wiele wsi o nazwie Stróża. Jedna z nich położona jest k. Kraśnika.

19 Trzech zakonników wymienionych w tej zapisce zmarło w roku 1623. Byli to: Michał Kazimierski, Andrzej z Zawichostu i organista Bartłomiej. Por. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 68, 78.

20 Epidemia dżumy i duru płamistego rozpoczęła się ok. 1622 r. W następnych latach objęła znaczny obszar Polski i Litwy. Swoje apogeum osiągnęła w l. 1624-1625. W Krakowie i miastach leżących w jego bezpośrednim sąsiedztwie zaczęła się pod koniec roku 1621, a ustąpiła w roku 1626. Por. S. Hoszowski, *Kłęski elementarne w Polsce w latach 1587-1648*, [w:] *Prace z dziejów Polski feudalnej ofiarowane Romanowi Grodeckiemu w 70 rocznicę urodzin*, Warszawa 1960, s. 461, 464; M. Horn, *Epidemie chorób zakaźnych na Rusi Czerwonej w latach 1600-1647*, „*Studia Historyczne*”, r. 11, 1968, z. 1, s. 19; A. Karpiński, *W walce z niewidzialnym wrogiem. Epidemie chorób zakaźnych w Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku i ich następstwa demograficzne, społeczno-ekonomiczne i polityczne*, Warszawa 2000, s. 70, 314, 333, 349, 351; S. Kazusek, *Skutki gospodarcze epidemii w Rzeczypospolitej XVII wieku (ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa)*, [w:] *Epidemie w Polsce od czasów najdawniejszych po czasy współczesne*. Karków 2005, s. 170-171.

21 Kraków, dziś miasto wojewódzkie.

22 Klasztor kanoników regularnych św. Augustyna w Kazimierzu pod Krakowem (dziś dzielnica Krakowa) został ufundowany przez Władysława Jagiełłę w roku 1405. Był placówką macierzystą klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku.

23 Michał Kazimierski (zm. 1623), przeor klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu w l. 1615-1623. Przed wstąpieniem do zakonu był księdzem diecezjalnym. Por. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 68, 120, 224-225, 228, 468.

24 Andrzej z Zawichostu (zm. 1623), kanonik regularny w klasztorze w Kazimierzu. Przed wstąpieniem do zakonu był księdzem diecezjalnym. Tamże, s. 68.

25 Bartłomiej Korabiewski (zm. 1623), organista w kościele Bożego Ciała w Kazimierzu. Tamże, s. 78. Pierwsza wzmianka o organach w kościele Bożego Ciała na Kazimierzu pochodzi z roku 1371, czyli jeszcze sprzed przybycia tam kanoników regularnych. Tradycja uprawiania muzyki organowej była rozwijana także w stuleciach następnych. Por. J. Rajman, *Organy, organmistrzowie i organiści w średniowiecznym Krakowie*, [w:] *Studia z dziejów średniowiecza ofiarowane Jerzemu Wyrozumskiemu w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin i czterdziestolecie pracy naukowej*, Kraków 1995, s. 151-152.

13	ier	g [30 IX]	Obiit dominus Valentinus Szędziszow ²⁷ organorum [tacto]r [15 ^v]7[2].
[s. 124]			
	scus	f [6 X]	Obiit dominus Thomas²⁸.
15	mar	g [7 X]	<Anno 1623 7 octobris sabbatum ante dominica 18 post Pentecostem> ^b obiit dominus Albertus Ri[ci ^v]us professus ^l domus nostrae tempore pestis ²⁹ .
6	gal	b [16 X]	Obiit dominus Ioannes Myszlowski ³⁰ professus ^l domus nostrae 1561.
8	ve	c [24 X]	Obiit dominus Mathias Przeworsko professus ^l domus nostrae ^l x.
	cris	d [25 X]	25 octobris obiit frater Gregorius tanquam professus. Tempore pesti.
5	[Si]	g [28 X]	Die 28 obiit pater Laurentius Kalinski sacrista tempore pesti.

^v Plama. ^x Zapiska wytarta, lecz prawie w całości czytelna. Jest to pomyłka. Por. wpis z 3 XI.

26 Mikołaj z Sandomierza (zm. przed 4 V 1501), należał do pierwszej obsady klasztoru w Kraśniku. K. Łatak, S. Nalbach, *Ze studiów...*, s. 54 (tu błędnie jako Stanisław z Sandomierza). Sandomierz, dziś miasto w woj. świętokrzyskim.

27 Walenty z Sędziszowa (Walenty Sędziszów) (zm. 1572), kanonik regularny i organista w klasztorze w Kraśniku. Jego podpis widnieje w młodszej części „Tabulatury Jana z Lublina”, spisanej w l. 1540-1548. Jest to, po napisie na oprawie tabulatury, odnoszącym się do kanonika regularnego Jana z Lublina z r. 1540, kolejne świadectwo powstania tej partii rękopisu w Kraśniku. Używanie zbioru w klasztorze kraśnickim potwierdza także notatka Piotra Parczewity kanonika i organisty w tymże klasztorze z roku 1581. BPAN Kr., rkps sygn. 1716, k. 1, 158, 246, 260v. Por. też: P. Gancarczyk, Uwagi kodykologiczne o „Tabulaturze Jana z Lublina” (1537-1548), „Muzyka”, r. 41, 1996, nr 3, s. 48, 53, 57; E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 146.

28 Tomasz (1498/1501), profes kazimierski, należał do pierwszej obsady klasztoru w Kraśniku. Zapiska w nekrologu klasztoru w Kazimierzu przynosi dodatkową informację o okolicznościach jego śmierci: Domini Thomas Petrus presbiteri captivi per Tartaros. Por. NKaz., s. 97. Najazdy tatarskie, które dotknęły Małopolskę na przełomie wieków XV i XVI miały miejsce w latach 1498-1501. Por. J. Ochmański, *Organizacja obrony w Wielkim Księstwie Litewskim przed napadami Tatarów krymskich w XV-XVI wieku*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, t. 5, 1960, s. 362. Nekrolog klasztoru w Kraśniku nie odnotowuje śmierci zakonnika Piotra.

29 Epidemia w roku 1623 objęła Małopolskę, Wielkopolskę, Mazowsze i Podlasie. Por. S. Hozzowski, *Kłęski elementarne...*, s. 464; A. Karpiński, *W walce z niewidzialnym wrogiem...*, s. 314.

30 Jan Myszlowski (Myslovius) (zm. 1561), kanonik regularny w klasztorze w Kraśniku. Nekrolog klasztoru w Kazimierzu określa go jako kaznodzieję. NKaz., s. 97.

[s. 125]

	no	f [3 XI]	Obiit frater Mathias Przeworsko ^y professus domus nostrae 157[9 ⁿ].
4	qua	d [8 XI]	<1543> ^b obiit dominus Jacobus de Kunow ³¹ professus domus n[ostreae ⁿ].
9	tin	a [12 XI]	<1561> ^b obiit domius Andreas ³² praepositus professus domus nostrae.
17	bric	b [13 XI]	<1543> ^b obiit dominus Martinus professus domus nostrae.
	ci	c [14 XI]	Obiit dominus Joannes a Lublin ³³ 1552.
3	e	a [19 XI]	Obiit frater Stanislaus³⁴ conversus.
5	ri	b [27 XI]	Obiit dominus Martinus Mielecensis ³⁵ praepositus Krasnicensis 161[3].

[s. 126]

10	De	f^z [1 XII]	[-Franciscus Vnieiouiensis canonicus regularius] ^{aa} .
	con	f [8 XII]	Obiit dominus Albertus de Crasznik ³⁶ 1577.
14	ctus	a [17 XII]	Obiit dominus Albertus de Cracouia ³⁷ anno Domini 1526.
3	ab	b [18 XII]	Obiit dominus Stanislaus Otrąbka ³⁸ praepositus de Crasnik ³⁹ anno Domini 158quarto.

^y Or. Przeworzko. ^z Litera wykorzystana jako pierwsza litera imienia zmarłego. ^{aa} Zapiska wytarta, lecz czytelna.

31 Prawdopodobnie wieś Kunów k. Firleja w woj. lubelskim.

32 Andrzej ze Słupcy (zm. 1561), prepozyt klasztoru w Krasniku w l. 1535-1561. Por. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 68; K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 111.

33 Jan z Lublina (zm. 1552), kanonik regularny w klasztorze Krasniku, właściciel zbioru utworów organowych znanego pod nazwą „Tabulatura Jana z Lublina”, powstałego w l. 1537-1548. Brak innych pewnych informacji o jego życiu. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 144-147. Lublin, zob. przyp. 1.

34 Stanisław (zm. przed 4 V 1501), konwers w klasztorze kanoników regularnych w Krasniku, należał do jego pierwszej obsady przybyłej z Kazimierza. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 67; K. Łatak, S. Nalbach, *Ze studiów...*, s. 54.

35 Marcin z Mielca (Nawojowicz, Nawojski) (zm. 1613), prepozyt klasztoru kanoników regularnych w Krasniku w l. 1594-1607. Por. K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 88; E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 99. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu określony ponadto jako prepozyt szpitala w Krasniku i wymowny kaznodzieja Por. NKaz., s. 98.

36 Albert z Krasnika (zm. 1577), kanonik regularny w klasztorze w Krasniku wzmiankowany w roku 1563. AKS, *Acta officialia Sandomiriensia*, sygn. 105, s. 80-81. W nekrologu klasztoru w Kazimierzu odnotowany jako Albert Opar. NKaz., s. 97.

37 Albert z Krakowa (z Kazimierza, Kazimirita) (zm. 1526), profes klasztoru w Kazimierzu, w wyniku sporów wewnętrznych za prepozytury Piotra z Ławówka (1518-1526) przeniósł się do klasztoru w Krasniku, gdzie zmarł w roku 1526. K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 206-207; tenże, *Kongregacja krakowska...*, s. 31 (tu błędna data śmierci 1523); K. Łatak, S. Nalbach, *Ze studiów...*, s. 34-35, 155. Kraków, zob. przyp. 21.

38 Stanisław Otrąbka (Otrepka) (zm. 1584), prepozyt klasztoru kanoników regularnych w Krasniku w l. 1578-1584. Ks. K. Łatak, za przekazem nekrologu klasztoru w Kazimierzu, datuje koniec prepozytury S. Otrąbki na 1585 rok. Zmarł on jednak pod koniec roku 1584. Por. NKaz., s. 97; K. Łatak, *Kanonicy regularni...*, s. 88; E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 99.

39 Zob. przyp. 5.

[..]	pu	e [28 XIII]	Obiit dominus Martinus ^{ab} .
[..]	[sil']	[a i] [31 XIII]	[Obiit dominus Michał]el ⁴⁰ praepositus anno Christi [1523].

*

Osoby odnotowane w nekrologu klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Kraśniku*

Najstarsze, niedatowane wpisy sprzed r. 1523

1. Jan z Lublina, magister, zm. 6 III.
2. Stanisław, profes kraśnicki, zm. 20 V.
3. Mikołaj, przeor, zm. 14 VI.
4. Tomasz, profes kraśnicki, ogrodnik, zm. 18 VII.
5. Jakub, zm. 11 IX.
6. Mikołaj z Sandomierza, zm. 15 IX.
7. Błażej, konwers, zm. 23 IX.
8. Tomasz, zm. 6 X.
9. Stanisław, konwers, zm. 19 XI.
10. Marcin, zm. 28 XII.

Wpisy z lat 1523-1627

1. Albert, profes kraśnicki, zm. 21 I 1523.
2. Michał, prepozyt, zm. 31 XII 1523.
3. Franciszek, profes kraśnicki, zm. 23 IV 1524.
4. Albert z Krakowa, zm. 17 XII 1526.
5. Jakub, profes kraśnicki, zm. 1 IV 1528.

^{ab} Or. Mieliecz. *Dopisane późniejszą ręką. Jest to pomyłka. Por. wpis z 27 XI 1613.*

⁴⁰ Michał (zm. 1523), prepozyt klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku wzmiankowany w l. 1501-1512. Por. E. Zielińska, *Kultura intelektualna...*, s. 53-55, 58, 65, 67. Ks. K. Łatak datuje jego prepozyturę na l. 1499-1515. K. Łatak, *Kongregacja krakowska...*, s. 111. Data roczna zgonu prepozyta Michała w nekrologu kraśnickim, na podstawie szczerkowo zachowanych cyfr, może być zrekonstruowana zarówno, jako rok 1523, jak i 1533. Jednak wpisanie jego imienia w nekrologu klasztoru w Kazimierzu przed imionami osób zmarłych w latach 1526, 1530, 1532 wskazuje, że umarł on w roku 1523.

* W spisie uwzględniono tylko informacje, które przynosi nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. Nazwy urzędów zakonnych, jeśli nie podano inaczej, odnoszą się do funkcji pełnionych przez zakonników w klasztorze kraśnickim.

6. Tomasz, profes kraśnicki, zarządca pasieki, zm. 8 VII 1530.
7. Maciej, profes kraśnicki, prepozyt, zm. 26 V 1532.
8. Andrzej, profes kraśnicki, prepozyt, zm. 24 II 1537.
9. Jan Jarosławita (Jaroslavita), zm. 26 III 1540.
10. Stanisław, profes kraśnicki, zm. 14 V 1540.
11. Jakub z Kunowa, profes kraśnicki, zm. 8 XI 1543.
12. Marcin, profes kraśnicki, zm. 13 XI 1543.
13. Jan, profes kraśnicki, prepozyt, zm. 5 VII 1544.
14. Maciej z Bełżyc, profes kraśnicki, zm. 11 IV 1545.
15. Stanisław z Lublina, profes kraśnicki, zm. 26 IV 1545.
16. Jan z Lublina, zm. 14 XI 1552.
17. Szymon z Kraśnika, zm. 5 III 1553.
18. Jan, profes kraśnicki, zm. 25 IV 1555.
19. Piotr z Lublina, profes kraśnicki, zm. 13 I 1560.
20. Mikołaj Potworów (Pothworow), profes kraśnicki, zm. 10 V 1560.
21. Jan Myszlowski, profes kraśnicki, zm. 16 X 1561.
22. Andrzej, profes kraśnicki, prepozyt, zm. 12 XI 1561.
23. Walenty Sędziszów, organista, zm. 30 IX 1572.
24. Jan z Turobina, profes kraśnicki, zm. 13 VIII 1574.
25. Stanisław Stojeszyn, profes kraśnicki, zm. 28 VIII [1576]¹.
26. Albert z Kraśnika, zm. 8 XII 1577.
27. Maciej Przeworsko, profes kraśnicki, konwers, zm. 3 XI 1579.
28. Stanisław Otrąbka, prepozyt, zm. 18 XII 1584.
29. Sebastian z Chodla (Chodelius), profes kraśnicki, zm. 11 VI 1587.
30. Grzegorz Donat z Grodźca, profes kraśnicki, zm. 22 I 1597.
31. Adam, profes kraśnicki, przeor, zm. 29 II 1600.
32. Stanisław z Jedlni, zm. 6 VI 1609.
33. Marcin z Mielca (Mielecensis), prepozyt, zm. 27 XI 1613.
34. Albert Lupka, profes kraśnicki, zm. 12 VII 1614.
35. Albert Przybysz, profes kraśnicki, zm. 22 I 1616.
36. Albert z Bielin (Bielinensis), profes kraśnicki, zakrystianin, zm. 4 IV 1617.
37. Jan ze Stróży, profes kraśnicki, zm. 20 VIII 1618.
38. Jakub Rembertowski, zm. 29 III 1620.
39. Wawrzyniec Chamiec, profes kraśnicki, przeor, zm. 1 VIII 1622.
40. Albert Ricius, profes kraśnicki, zm. 7 X 1623.
41. Szymon Teofil Kłobucko, profes kraśnicki, zm. 8 II 1627.

Wpisy bez dat rocznych z w. XVII

1. Paweł Siraczky, profes kraśnicki, zm. 20 VII.
2. Jan, konwers, kucharz, zm. 19 IX.
3. Grzegorz, konwers, zm. 25 X.
4. Wawrzyniec Kaliński, zakrystianin, zm. 28 X.

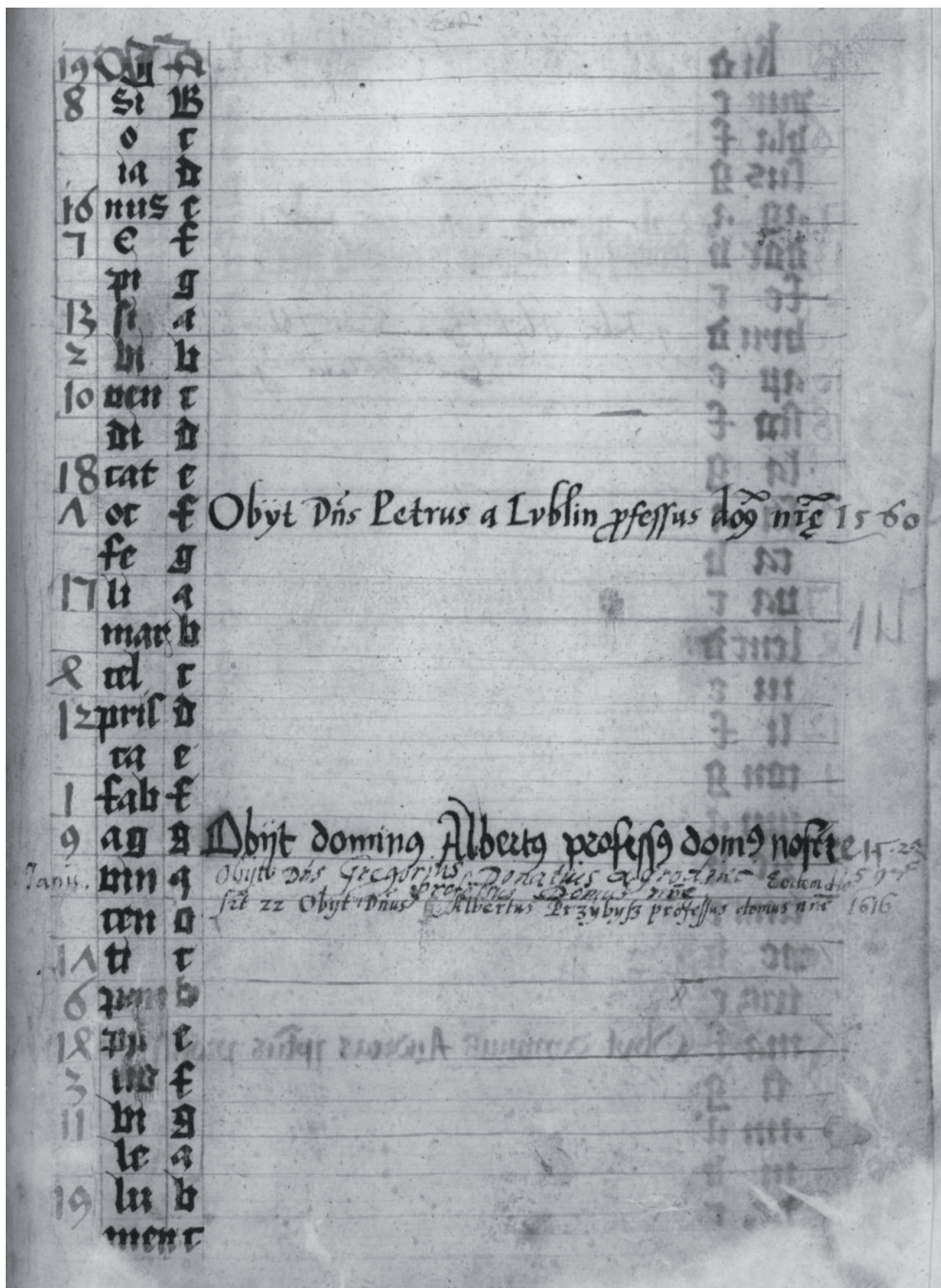
¹ Data roczna znana dzięki kopii nekrologu sporządzonej przez ks. J. A. Wadowskiego. BPAN Kr., Manuskrypta Biblioteki Seminaryjskiej w Lublinie, rkps sygn. 2367, k. 56v.

Wpisy dotyczące zakonników z klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu

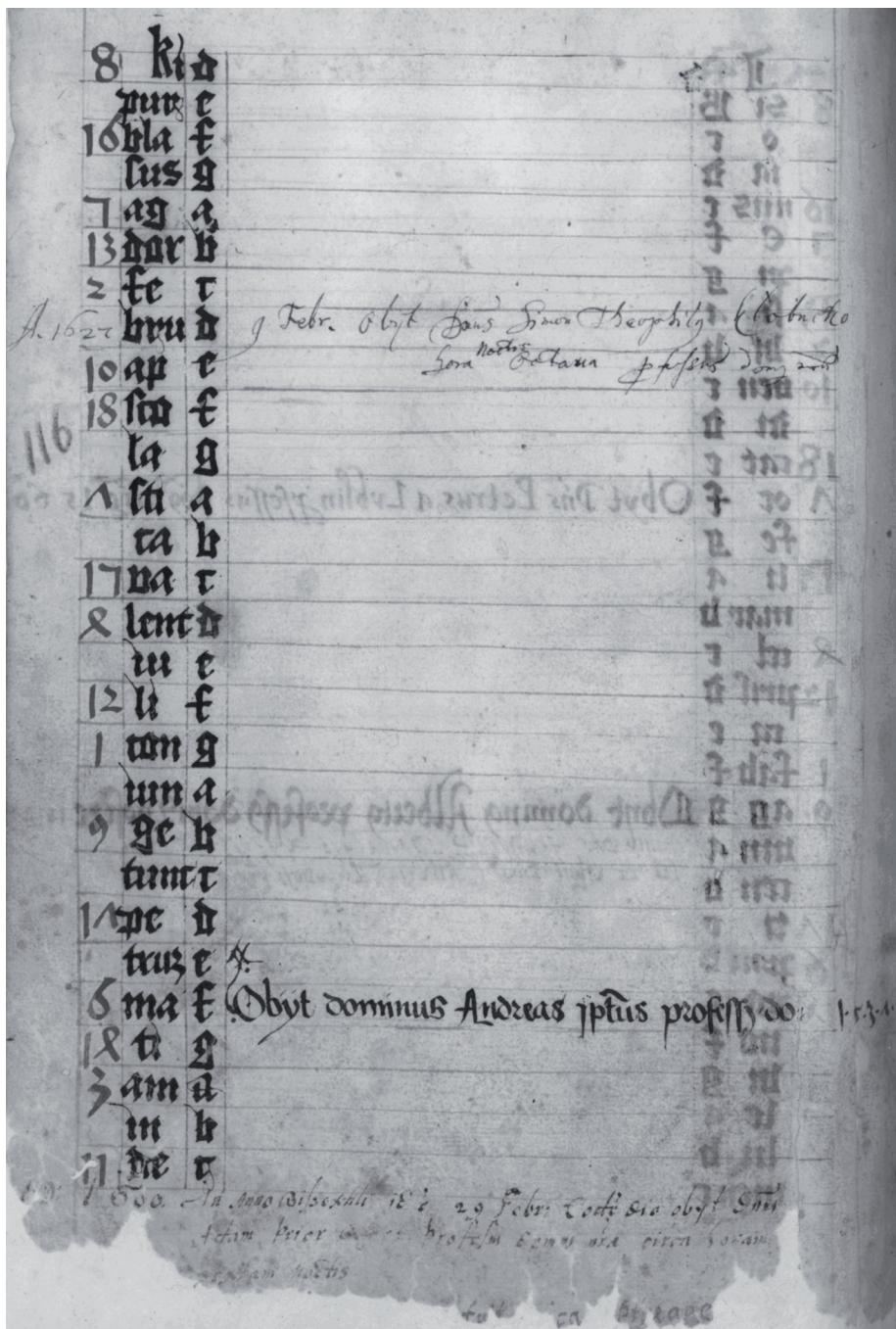
1. Michał, przeor klasztoru kanoników regularnych w Kazimierzu, zm. 1623.
2. Andrzej z Zawichostu (*Zavichostensis*), zm. 1623.
3. Bartłomiej, organista w klasztorze kanoników regularnych w Kazimierzu, zm. 1623.
4. Bernard, konwers, diakon, zm. ok. 1622.
5. Jakub Bal, konwers, zm. ok. 1622.
6. Piotr Krawiec (*Sartor*), konwers, zm. ok. 1622.

Wpis wykreślony

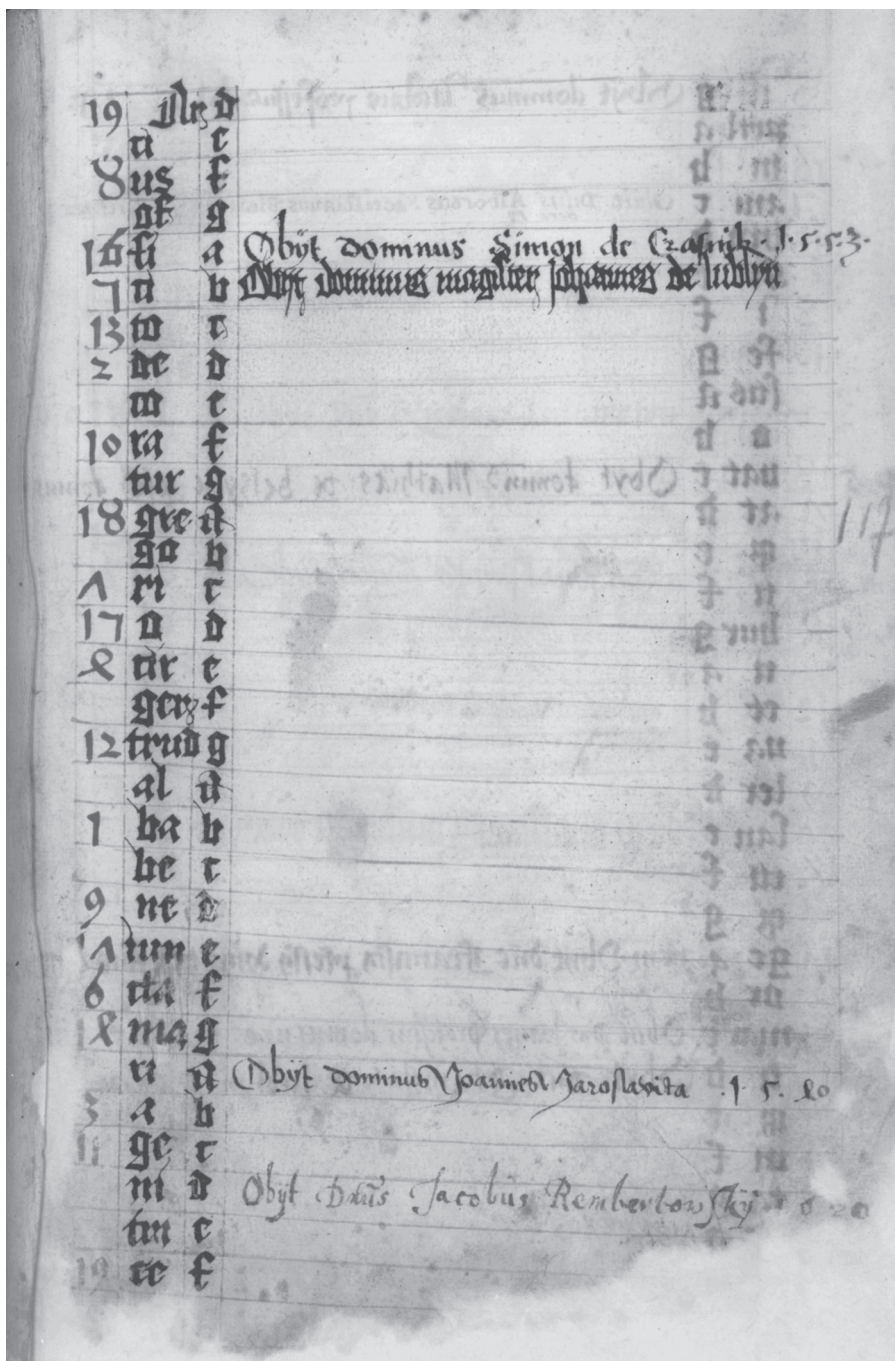
1. Franciszek z Uniejowa, zm. 1 XII.

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 115 (styczeń).

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 116 (luty).

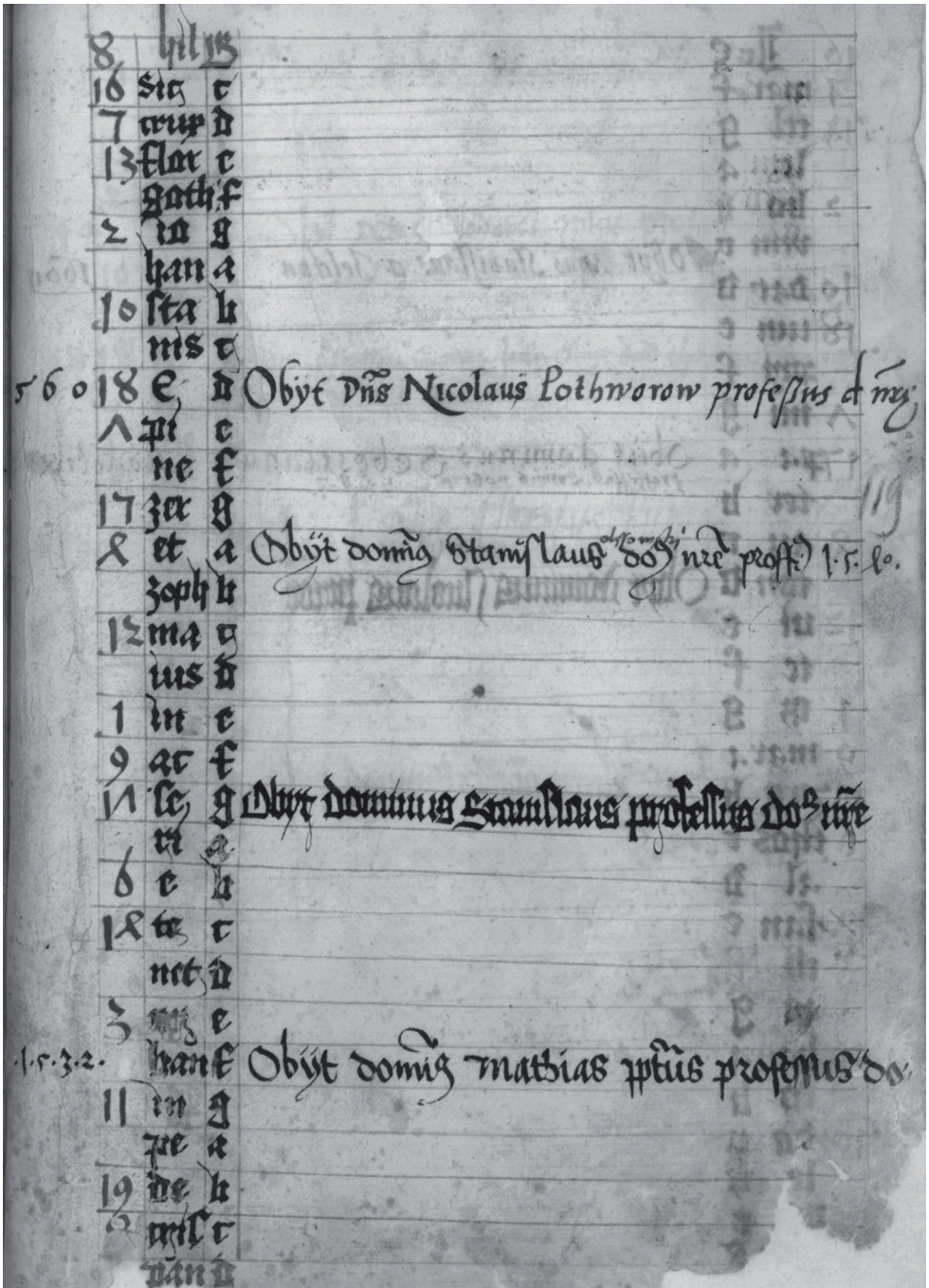

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 117 (marzec).

8	g	Obiit dominus Jacobus professor domus nre	1.5.1612
16	m		
7	am	Obiit Dñs Albertus Sacristianus Bielinen pfeffus d. nra	1617
13	bro		
	si		
2	7		
10	fe		
	sub		
	8		
4 5	18	Obiit dominus Mathias de belzyce pfeffus domus nre	
	1	at	
	17	q	
		ti	
	8	burg	
		ti	
	12	et	
	1	ua	
	9	ler	
	1	lan	
	6	eti	
		q	
	18	ge	Obiit dñs Franciscus pfeffus domus nre Anno
	3	or	
		mar	Obiit Dñs Joanes professor domus nre
			1.5.1515
5	11	a	Obiit Dñs Stanislas de lublyn pfeffus domus nre
		q	
	19	ui	
		ti	
		s	

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 118 (kwiecień).

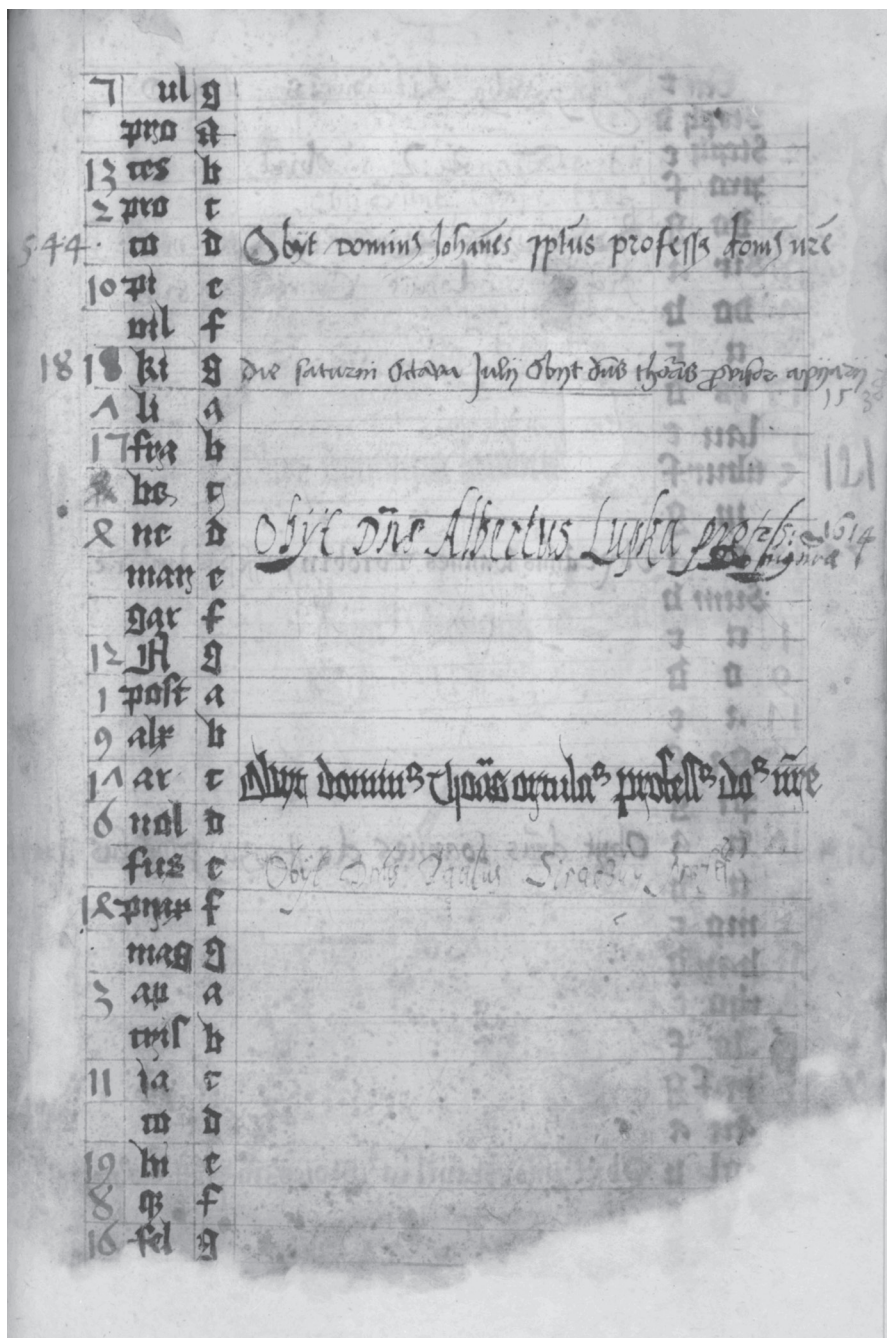

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 119 (maj).

16	I	e	
7	mar	f	
13	al	g	
	ls	a	
2	bo	b	
	vm	g	
10	dat	d	Obijt dñus Stanislaus a Ielcna
18	um	e	
	pr	f	
1	m	g	
17	ra	a	Obijt dominus Sebastianus Hodelig professus omnib nobita 1. 5. 8. 7
	ter	b	
8	an	c	
	ton	d	Obijt dominus Nicolaus peron
12	ul	e	
	te	f	
1	us	g	
9	mar	a	
17	pra	b	
6	thos	c	
	al	d	
18	san	e	
3	th	f	
	io	g	
14	han	a	
	io	b	
19	fo	c	
	l	d	
30		e	

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 120 (czerwiec).

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 121 (lipiec).

15	Steph d	In partibus Lituanicis Anno
2	Steph e pro f	1 6 22 obiit
10	do g	Relig. Dñs Laurentio Cstamie prior
18	Sir a	profess domus Crasnicensis
1	do b a r	
17	ro d	
122	lau e e aburf ip g	
74	12 eu a	Obijt dnus Ioannes Trobin professus dom' nre
	Sum b	
	1 a c	
	9 o d	
	11 a e	
	6 ga f	
	pi g	
618	18 ti a	Obijt dnus Ioannes de stroza professus dom' nre
	ti b	
	3 ma c	
	11 ban d	
	tho e	
	19 lo f	
	8 ruf g	
	au a	
	ul b	Obijt Dñs Stanilla' Stoicszin profess' dom' nre
	u r	
	u d	

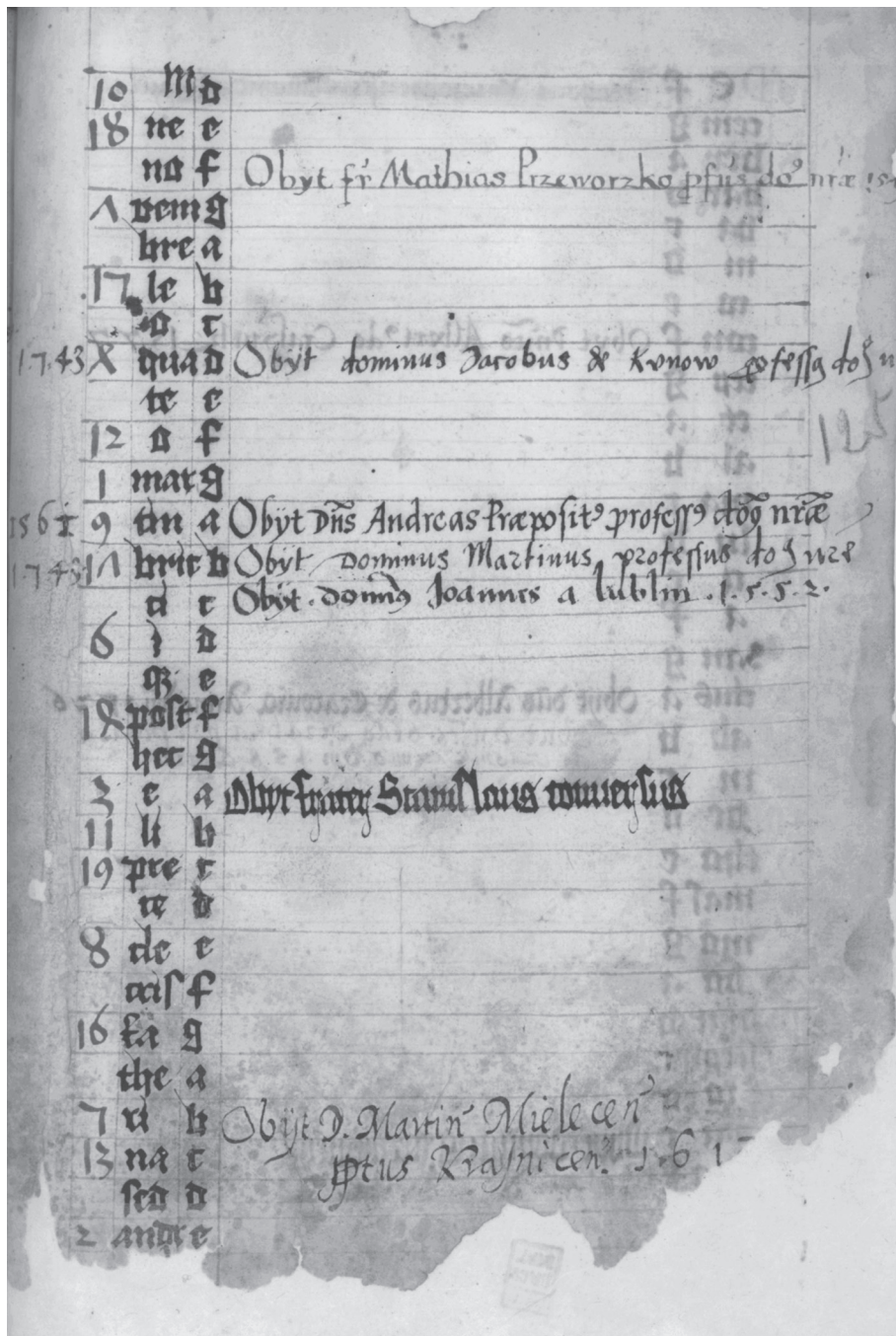
Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 122 (sierpień).

		f	Anno calamitoso huius regni videlicet.
2	gr	g	1. 6. 2. 2. tempore pestis
10	di	a	Cracovia in monasterio SS Corporis Chr
18	um	b	obierunt Confratres noster:
	sep	r	Rdo Dñs michall prier Carmitano
1	ga	d	Doming Andreas Zauchostinski
	bet	e	Dominus ^{harcoluma} Orbanarius
17	nat	f	Fr Bernardy diacony
	gor	g	Fr Jacoby Bal et Fr Petrus factor Con:
8	gon	a	ueri eiusdem monasterio
	prot	b	Obyt dominus iacobus
12	ia	r	
1	ia	d	
9	truy	e	
1	nic	f	Obyt domus Nicolaus de Sandouanys
6	eu	g	
	lam	a	
	per	b	
18	te	r	Fr Joannes Cocus conuersus. ^{Tempore pestis} Obyt ^{nona} ^{septem}
3	q	d	
	mat	e	
11	mau	f	
19	ri	g	Obyt frater Blasius conuersus
	ti	a	
8	us	b	
	et	r	
16	sta	d	
7	ven	e	
	nich	f	
13	ier	g	Obyt dñs Valentin ⁹ Szedziłow organ ⁹ n. 7 ⁹

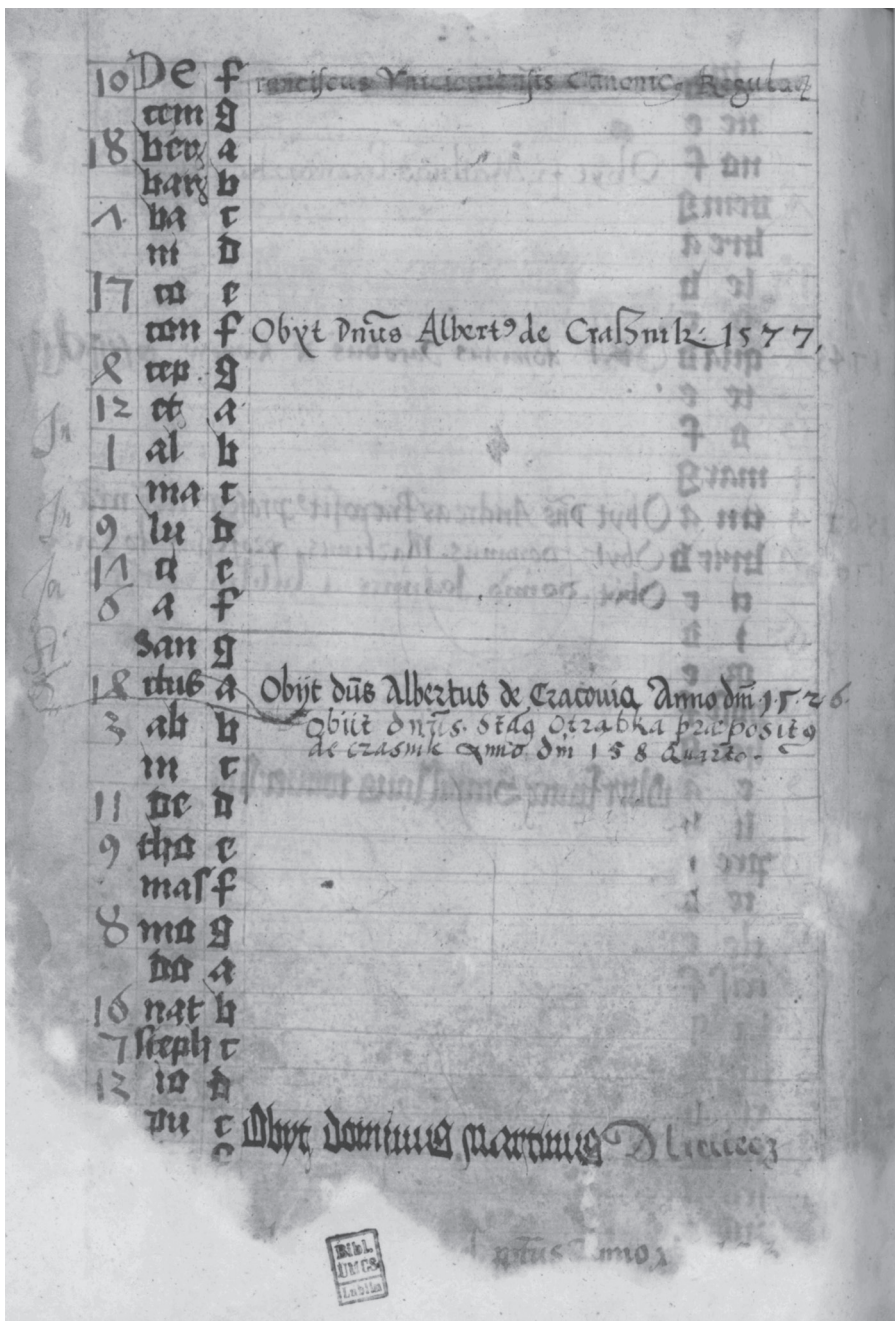
Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 123 (wrzesień).

2	E	11	
10	m	b	
	q	r	
18	f	d	
	a	e	
Ano 1673	s	f	Obyt dominus Thomas
7. Octobris	m	g	Obyt dominus Albertus Ricus Prof. adog r
16. as	a	a	
	d	b	
	g	r	
12	a	d	
	t	e	
1	q	f	
9	m	g	
17	h	a	
6	g	b	Obyt Dns Ioanes Myszlowski prof. adog nra 15 61
	l	r	
18	l	d	
	t	e	
3	t	f	
	v	g	
11	se	a	
19	se	b	
8	ve	r	Obyt Dominus M. t. P. ...
	a	d	20. Octobris obyt Sr Gregorius ...
16	pi	e	
	m	f	

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 124 (październik).

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 125 (listopad).

Nekrolog klasztoru kanoników regularnych w Kraśniku. BG UMCS, rkps sygn. III 608, s. 126 (grudzień).